

Онук Л.Л., Петрук Ю.В., Чубата Т.В.

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД

КАТАЛОГ РОСЛИН відділу фітосозології

ВСТУП

Природа мільйони років породжувала різні форми життя. Різноманіття – основа нашого повноцінного існування. Ми – частина біорізноманіття, впливаємо на нього, потребуємо його та повинні дбати про його охорону і збереження.

Усвідомлення важливості збереження багатства видів зафіксовано у Конвенції про охорону біологічного різноманіття, прийнятій в Ріо-де-Жанейро 5 червня 1992 року [9], яку Україна ратифікувала у 1995 році. У 2000 році Конвенцію доповнено Картахенським протоколом про біобезпеку, який набув чинності у 2003–2004 рр. У 2010 році було прийнято Нагойський протокол з регулювання доступу до генетичних ресурсів і спільного використання на справедливій і рівній основі вигод від їх застосування [9].

У Конвенції зазначено, що «біологічне різноманіття» – це різноманітність живих організмів з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми й екологічні комплекси, частиною яких вони є; це поняття містить різноманітність у рамках виду, між видами та різноманіття екосистем. Основною вимогою щодо збереження біологічного різноманіття є «збереження *in situ* екосистем природних місць мешкання, підтримка і відновлення життєздатних популяцій видів у їх природних умовах та заходів *ex situ*, віддаючи перевагу країні походження. Збереження *in situ* означає збереження компонентів біологічного різноманіття у природних місцях їх мешкання, *ex situ* – поза ними» [9].

Згідно зі статтею 9 Конвенції [9], кожна держава «у цілях доповнення заходів *in situ*:

а) приймає заходи щодо збереження *ex situ* компонентів біологічного різноманіття, переважно у країні походження таких компонентів;

б) встановлює і підтримує умови для збереження і дослідження *ex situ* рослин, тварин і мікроорганізмів, переважно у країні походження генетичних ресурсів;

с) приймає заходи для відновлення і реабілітації видів, які перебувають під загрозою, і для їх реінтродукції у місцях їх природного мешкання при наявності відповідних умов;

д) регламентує і регулює збирання біологічних ресурсів з природних місць мешкання з метою збереження *ex situ*, таким чином, щоб не завдавати загрози екосистемам і популяціям видів *in situ*, за виключенням випадків, коли вимагається прийняття спеціальних тимчасових заходів *ex situ* відповідно до підпункту с) вище;

е) співпрацює у наданні фінансової та іншої підтримки щодо заходів збереження *ex situ*, викладених у підпунктах а-д вище, а також у створенні та підтримці умов для збереження *ex situ* в країнах, що розвиваються».

Конгрес Міжнародної спілки охорони природи і природних ресурсів (МСОП), який відбувся у 1965 р. в Афінах, констатував, що для регулювання впливу техносфери на біосферу та дослідження його наслідків має сформуватися спеціальна наукова галузь [29]. Польський геолог В. Гоетель обґрунтував концепцію такої науки і запропонував її назву – созологія (від давньогрецького слова «содзейн» – охороняти, рятувати) [29].

З метою збереження рослинного різноманіття нашого краю на усіх екорівнях у Кременецькому ботанічному саду функціонує відділ фітосозології. Фітосозологія (з грецької *phytón* – рослина, *sozo* – берегти, захищати і *λόγος* – слово; наука) – розділ науки про охорону рослинного світу, що розробляє загальні методи і принципи збереження, відновлення флористичного і фітоценотичного різноманіття та природних умов їх формування [29].

Фітосозологія ґрунтується на принципах:

- панфітосозологічний – збереження всього видового і внутрішньовидового різноманіття рослинного світу;
- пангенетичний – збереження всіх гено- і фенотипів видів рослин;
- панекологічний – збереження різноманіття природних екосистем/ландшафтів як натуральної основи спонтанного процесу флоро- та філоценогенезу;
- коеволюційний – підтримання коеволюційного процесу між рослинним і тваринним світами та мікобіотою;
- інтегральний созологічний – інтегральна оцінка біосферного, економічного, екологічного, соціального та логістичного значення флористичного/біологічного і фітоценотичного різноманіття [29].

Виділяють аутфітосозологію (охорона на видовому рівні), синфітосозологію (охорона на ценотичному рівні) та созологія екосистем/ландшафтів [29].

Науковий відділ фітосозології є самостійною структурною частиною Кременецького ботанічного саду. У своїй роботі відділ здійснює діяльність відповідно до Конституції України, ЗУ «Про природно-заповідний фонд України», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки», «Про вищу освіту», а також Положення про Кременецький ботанічний сад, Проект організації Кременецького ботанічного саду та інші нормативно-правові акти в галузі науки, освіти та охорони природи. Організаційно-правовим документом, який встановлює та визначає порядок, завдання, функції відділу, є Положення про відділ.

Основним напрямом наукових досліджень відділу є збереження та охорона природи, інтродукція рідкісних видів, фітоценологія, геоботаніка тощо.

Діяльність відділу спрямована на одержання і використання наукових знань, розробки наукових основ збереження, відтворення і використання рослинних ресурсів.

Відділ створено з метою проведення досліджень природної флори і рослинності, виявлення перспективних для заповідання або резервування територій для наступного включення їх до природно-заповідного фонду; розробки обґрунтувань та заходів невиснажливого та збалансованого природокористування.

Завдання, поставлені перед відділом:

- організація та координація теоретичних та прикладних досліджень;
- збереження і поповнення колекційних фондів рослин;
- проведення науково-дослідної роботи з інтродукції, розмноження та використання видів місцевої та світової флори;
- вивчення закономірностей адаптації та стійкості рослин в умовах інтродукції;
- ведення освітньої та освітньо-навчальної роботи у сфері ботаніки, екології, охорони природи, рослинництва;
- пропаганда досягнень та впровадження результатів досліджень;
- охорона та збереження раритетних видів *in situ* та *ex situ*;
- виявлення нових локалітетів рідкісних видів та угруповань;
- покращення стану популяцій рідкісних видів та угруповань;
- розробка заходів з охорони та збереження флори та рослинності;
- розробка природоохоронних заходів;
- визначення напрямів господарського використання дикоростучих видів.

Проведення інтродукційних робіт із залучення нових видів і форм рослин як світової, так і місцевих видів природної флори відіграє значну роль у покращенні екологічного стану регіону, у збагаченні й оптимізації складу культивованих рослин. Збереження *ex situ* – формування колекцій живих рослин – є одним із способів вирішення проблеми втрати фіторізноманіття. Охорона рослин *ex situ* здійснюється на кількох рівнях: підтримання виду як такого; збереження генетичного різноманіття виду; створення нових форм селекційними методами.

За 20 років функціонування відділу його очолювали два керівники, співробітники працювали над 4 науковими темами. Було закладено колекційно-карантинні ділянки та сформовано експозиційні композиції з залученням рослин природної флори, у т. ч. рідкісних видів. У результаті експедиційних досліджень науковці відділу підготували та передали до обласних управлінь екології та природних ресурсів 30 наукових обґрунтувань на створення (розширення) територій природно-заповідного фонду в межах Тернопільської та Рівненської областей. Розроблено 3 наукові рекомендації з реконструкції насаджень міських парків. Наукові співробітники відділу долучалися до розробки Проекту організації території Кременецького ботанічного саду, проведення Міжнародної наукової конференції (2007 р.), були співорганізаторами наукових семінарів, круглих столів, тематичних уроків, а також керівниками та кураторами учнівських наукових робіт тощо.

СТРУКТУРА ВІДДІЛУ

Відділ започатковано відповідно до штатного розпису в березні 2001 року. У штаті в різні роки працювала неоднакова кількість працівників з тенденцією до зменшення (табл. 1).

Першим завідувачем відділу була Бойко Софія Андріївна. Очолювала його впродовж 2001–2005 років. У штаті відділу в цей період працювали:

- наукові співробітники – Світлана Олексіївна Віхорчук (Дейнеко) (2001–2005), Тетяна Володимирівна Чубата (2001–2005), Мирослава Петрівна Томчук (2002–2003);
- молодші наукові співробітники – Світлана Станіславівна Євсікова (2002–2005), Олена Анатоліївна Мельничук (2005–2006), Інна Анатоліївна Гнатюк (Твердохліб) (2005);
- провідні фахівці – Олег Феліксович Ростківський (2001–2005), Світлана Станіславівна Євсікова (2001);
- технік – Валентина Романівна Кричковська (2001–2005);
- робітник – Зоя Петрівна Вильотник (2001–2006).

З 2006 р. і до сьогодні відділ очолює кандидат біологічних наук Ліана Леонідівна Онук. У штаті відділу працювали:

- наукові співробітники – Світлана Олексіївна Віхорчук (2006–2011), Тетяна Володимирівна Чубата (з 2006 р. до сьогодні);
- молодші наукові співробітники – Ірина Олександрівна Скоропляс (2010–2013), Світлана Станіславівна Євсікова (2006–2010), Ганна Анатоліївна Вербицька (2014–2016), Юлія Вікторівна Петрук (з 2019 р. до сьогодні);
- провідні фахівці – Олег Миколайович Мельничук (2006–2021), Руслан Володимирович Скакальський (з 2016 р. до сьогодні);
- фахівці – Марія Ростиславівна Микулич (2009–2012), Ольга Петрівна Гоменюк (2015–2016), Юлія Вікторівна Петрук (2017–2019);
- техніки – Валентина Романівна Кричковська, Марія Миколаївна Сторожук (2012–2013), Любов Андріївна Ковалик (2014), Ірина Михайлівна Борусевич (2015).

Таблиця 1 – Штатна структура відділу фітосозології (за роками)

2001-2002	Технік	Провідний фахівець	Науковий співробітник	Начальник відділу	РАЗОМ
	1	2	2	1	
2003-2005	Технік без категорії	Провідний фахівець	Молодший науковий співробітник	Начальник відділу	6
	1	3	1	1	
2006-2008	Технік	–	Науковий співробітник	Завідувач відділу	5
	1	–	3	1	
	Технік	Фахівець	Молодший науковий співробітник	Завідувач відділу	
2009-2012	1	2	1	1	5
	Фахівець	Молодший науковий співробітник	Науковий співробітник	Завідувач відділу	
2013-2015	1	1	1	1	4
	Фахівець	Провідний фахівець	Науковий співробітник	Завідувач відділу	
2016-2019	1	1	1	1	4
	Провідний фахівець	Молодший науковий співробітник	Науковий співробітник	Завідувач відділу	
2020-	1	1	1	1	4
	Провідний фахівець	Молодший науковий співробітник	Науковий співробітник	Завідувач відділу	

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукові дослідження – головна і найбільша частина діяльності працівників відділу. Перша наукова тема досліджень – «Моніторинг та созологічна оцінка фітоценозів району Кременецьких гір та суміжній території Малого Полісся». Науковий керівник – Л. Л. Онук. Термін виконання – 2001–2006 рр. Тема включала 4 розділи:

Розділ 1. Моніторинг та созологічна оцінка природних фітоценозів району.

Розділ 2. Еколого-ценотична характеристика місцезростань рідкісних та зникаючих видів рослин району Кременецьких гір та суміжної території Малого Полісся, розробка методів їх інтродукції.

Розділ 3. Еколого-ценотична характеристика, фітосозологічна оцінка рослинних угруповань, до складу яких входять представники родини *Orchidaceae* з метою розробки методів інтродукції видів району Кременецьких гір та суміжної території Малого Полісся.

Розділ 4. Створення декоративної експозиції «Кам'яний сад» з елементами дикоростучої флори.

За результатами виконання теми:

- обстежено понад 500 га площі Кременецьких гір (разом із прилеглими територіями), зроблено 161 геоботанічний опис;
- закладено колекції трав'янистих видів рослин природної флори та створено експозиції. Загальна площа колекцій на той момент становила 0,65 га. На кінець 2006 року колекційний фонд налічував 326 видів, з них 37 – червонокнижних і 25 регіонально рідкісних рослин;
- для вивчення динаміки та созологічної оцінки природних фітоценозів на території Кременецького ботанічного саду закладено 10 стаціонарних ділянок. Різні за площею, розміщені в північно-західній частині ботанічного саду. Критерієм для вибору стаціонарних ділянок в першу чергу була наявність рідкісних видів рослин;

▪ сформовано терасовану експозиційну ділянку «Кам'янистий сад», де в поєднанні з камінням висаджено рослини, в основному, природної флори, з включеннями деяких інтродуцентів. Оформлено 7 терас, на яких створено декоративні композиції з рослин природної флори, у тому числі червонокнижних, регіонально рідкісних, ендемічних та реліктових видів. Всього висаджено 221 вид рослин.

Наступна тема наукових досліджень: «Інтродукція та збереження *ex situ* біологічного різноманіття рослинного світу». Науковий керівник – Л. Л. Онук. Термін виконання – 2007–2016 рр.

Розділ 1. Інтродукційне вивчення десінентної флори.

Розділ 2. Формування колекційного фонду рослин природної флори.

За результатами виконання теми:

- колекційний фонд природних видів рослин зріс до 462 видів (у т. ч. 140 – рідкісних), які належать до 38 родин, 142 родів. Найбільше в колекції представлені родини *Asteraceae*, *Lamiaceae*, *Crassulaceae*, *Liliaceae*, *Ranunculaceae*. Провідні позиції у колекції займають багаторічні трав'янисті світлолюбні мезо- та мезоксерофіти.

- Встановлено, що за останні 10 років початок вегетації поступово зміщується з I декади квітня на березень. Середня тривалість вегетації зросла майже на 20 днів і становить 183–222 дні. Спостерігається тенденція до збільшення загальної частки видів середнього, довгого та тривалого квітування (66,9–72,8%), але при цьому середньо швидкого утворення плодів та насіння (17,4–35,8%).

- Формування колекцій за систематичним положенням негативно відбивається на стійкості видів до хвороб та шкідників.

- Вивчені біологічні особливості природних видів можна використати як основу для подальшої розробки технологій їх вирощування.

З 2017 року науковці працюють над двома темами:

1. «Збереження та відтворення рідкісних видів рослин Кременецьких гір в умовах динамічних антропогенних трансформацій». Науковий керівник і відповідальний виконавець – кандидат біологічних наук Л. Л. Онук. Терміни проведення досліджень – 2017–2021 рр.

За результатами виконання теми:

- Відзначається зменшення видового різноманіття на 18,7% у порівнянні з минулим століттям, зростання кількості рідкісних видів, а також скорочення площ рідкісних екосистем та відновлення в останні півтора десятиліття популяцій деяких рідкісних видів.

- 20 рідкісних видів, які зростали в минулому у складі флори Кременецьких гір, на сьогодні потребують свого підтвердження, а, можливо, й відтворення. Локалітети *Vaccinium myrtillus* L. у південно-західній частині горбогір'я, на нашу думку, є цінними й потребують збереження.

- Рідкісними в районі дослідження є угруповання з домінуванням у покриві сфагнів *Sphagnum* L., а також класів *Asplenietea trichomanis* та *Phragmiti-Magnocaricetea*.

- Закладено 22 реінтродукційні локуси (12 на території ботанічного саду та 10 в межах НПП «Кременецькі гори»), з яких за 4 роки збереглося лише 50%.

- Антропогенні фактори залишаються потенційно максимально загрозливими. Найвищі ризики для реінтродукційних локусів на лучних ділянках – випасання і викошування, у лісових – лісогосподарські рубки.

2. «Раритетна складова флори Поділля». Науковий керівник – доктор біологічних наук, професор Віктор Іванович Мельник. Відповідальний виконавець – Т. В. Чубата. Термін виконання – 2017–2020 рр.

За результатами виконання теми встановлено, що раритетна складова флори Поділля налічує 405 видів, з них 120 – належать до Червоної книги України (ЧКУ) та 285 регіонально рідкісних, Додатку II CITES – 7 видів, Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи – 7, Бернської

конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ – 11, Європейського Червоного списку – 8. Види, що занесені до регіональних списків та зростають на території Поділля: Хмельницька область – 150 видів, або 53% від загальної кількості, Вінницька – 118 (41%), Тернопільська – 111 (39%). У Кременецькому ботанічному саду інтродукуються та зростають в природних умовах 67 регіонально рідкісних видів дослідженого регіону (24%). Рідкісні рослини Поділля в колекції представлені 126 видами, з них 59 включені до ЧКУ (20,7% від загальної кількості червонокнижних видів регіону) та 67 регіонально рідкісних видів Поділля (23,5%). Усі рідкісні види належать до чотирьох категорій: зникаючі – 13,3% від загальної кількості червонокнижних видів регіону; вразливі – 45%, рідкісні та неоцінені – по 21%.

За відношенням до екологічних чинників найбільшу групу серед виявлених рідкісних видів Поділля становлять мезофіти – 28% від загальної кількості та криптофіти – 41%. Відповідно до флористичного районування земної кулі види раритетної фракції відносяться до 14 географічних провінцій, які об'єднані в 3 області. 86% від загальної кількості рідкісних рослин належать до Циркумбореальної області, євразійські види становлять 39 (32,5 %).

Результати досліджень наукових співробітників відділу висвітлено у 102 публікаціях, зокрема 46 таких, що стосуються інтродукції, у т. ч. 28 у фахових виданнях, 2 монографії, 2 каталоги, 69 матеріалів конференцій [1–4, 7, 10–19, 21–28, 30–37] та методичні матеріали.

При укладанні каталогу користувалися системою сучасної міжнародної номенклатури відповідно до сайту World Flora Online [38].

ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ТА ПОГОДНІ УМОВИ ТЕРИТОРІЇ

Невід'ємною частиною роботи відділу є формування колекцій живих рослин. Колекційно-карантинні ділянки відділу розміщуються в урочищі «Біля Зуба» виділу 71 території ботанічного саду, географічні координати – 50°06'12.5" пн. д. 25°42'36.2" сх. ш. (рис. 1).

Кременецький ботанічний сад розташований у місті Кременець Тернопільської області. Кременецький адміністративний район віднесено до Західноукраїнської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейської області широколистяних лісів. Східні та південно-східні частини території – до Подільсько-Середньопридніпровської підпровінції Східноєвропейської провінції Європейсько-Сибірської лісостепової області [6].

Площа ботанічного саду становить близько 200 га. Територія включає ділянки гір Воловиця, Куличівка. Відносні висоти вершин становлять 255–399 м над рівнем моря [10]. Ґрунти – глинисто-піщані, піщані, дерново-підзолисті та сірі й темно-сірі опідзолені. Ґрунтоутворюючі породи – продукти вивітрювання вапняків, піщаників, а також сарматські піски [10].

За кліматичним районуванням Кременеччина знаходиться у Північному районі з середніми температурами січня (–4,5°C), липня – (+18,5°C) та сумою активних температур, яка досягає 2550°C [5, 6, 8]. Тут випадає понад 650 мм опадів на рік, зволоження надмірне. Річний коефіцієнт зволоження – 1,11. Безморозний період – 160–165 днів [5, 6, 8]. Вегетаційний період розпочинається з I декади квітня.

В останнє десятиліття спостерігаються зміни кліматичних умов у бік підвищення температур та зменшення кількості опадів (табл. 2–3). Підвищення температур відбувається у холодний період року. Влітку зростає кількість днів з температурою понад 30°C та збільшується тривалість спекотних періодів. Тенденцією є й те, що весняне тепло настає із запізненням, а у вересні спостерігається літня погода.

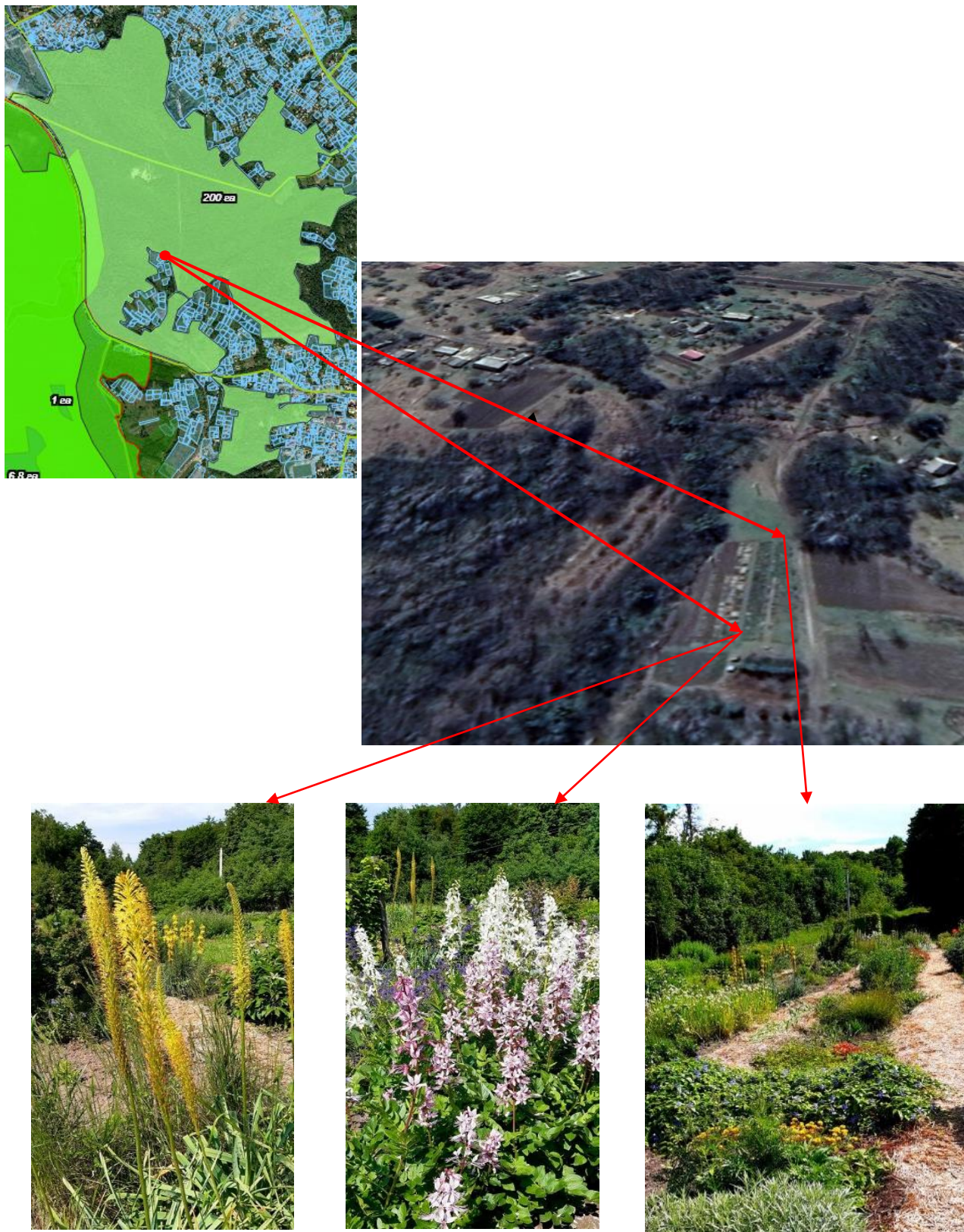

Рисунок 1 – Геолокація колекційно-карантинних ділянок відділу
(за даними сайтів <https://mbk.te.gov.ua> та <https://earth.google.com/>)

Таблиця 2 – Кількість опадів по м. Кременець, мм
(за даними сайту <http://www.pogodaiklimat.ru/history/33299.htm>)

Місяць	Норма	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Грудень	47	0	49	38	13	37	28	57	82	101	45	41
Січень	37	5	0	45	67	51	39	41	27	30	40	32
Лютий	35	41	22	52	134	28	17	25	29	53	22	53
Березень	34	39	9,9	35	104	23	42	25	47	42	41	21
Квітень	48	33	25	71	31	16	28	27	27	17	144	5
Травень	74	107	55	50	116	136	120	43	100	50	51	21
Червень	92	89	79	115	109	58	61	52	60	68	50	27
Липень	107	85	91	114	97	71	33	28	107	123	44	22
Серпень	72	84	48	137	21	83	32	35	77	34	25	11
Вересень	56	100	22	60	73	27	30	26	165	19	33	8
Жовтень	39	26	12	82	7	89	28	102	60	32	13	16
Листопад	40	14	9,3	31	36	22	60	84	58	20	27	10
За рік	650	623	422,2	830	617	641	518	545	839	589	535	267

Таблиця 3 – Середні температури повітря по м. Кременець, °С
(за даними сайту <http://www.pogodaiklimat.ru/history/33299.htm>)

Місяць	Норма	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Січень	-4,5	-9,2	-2,1	-3,5	-3,8	-3,4	0,2	-3,6	-5,5	-0,7	-4,4	1,2
Лютий		-3	-4,8	-9,5	-1,1	0,8	0,1	4	-1,7	-4,1	1,4	2,7
Березень		2,7	1,8	3,6	-2,0	6,5	5	1,9	6,1	-0,6	5,5	4,9
Квітень		9,2	9,9	10,2	9,6	9,9	8,2	12	9,2	14,1	11,1	9,5
Травень		15,4	14,3	15,7	16,7	15,0	13,9	18,3	13,7	17,3	15,7	11,3
Червень		18,5	18,3	18,2	18,7	16,5	19,6	18,8	18,6	18,9	23,5	19,1
Липень	18-18,5	21,2	19,8	21,7	18,5	20,7	22,8	22,8	18,9	19,7	20,2	19,3
Серпень		20,9	18,6	18,9	19,3	19,3	22,1	20,5	20,5	20,6	21,5	20,4
Вересень		12,7	15,6	15,6	12,1	15,0	18,1	17,5	14,8	16,1	16,2	16,7
Жовтень		5,7	7,8	9,0	10,4	9,3	10,9	6,4	9,2	11	11,9	12,2
Листопад		8,6	2,5	5,2	6,8	3,3	3,5	2,5	3,6	2,6	6,4	4,8
Грудень		-3,4	2,2	-4,6	0,9	0,1	3	-0,9	2	-0,5	3,2	1
За рік	7,4	9,5	9,2	8,4	7,7	9,5	10,6	11,3	9,1	9,5	11	10,3

ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ФОНДІВ

Мета створення колекційного фонду – максимально показати багатство рослинного світу, проведення інтродукційних досліджень, визначення напрямів господарського використання дикоростучих видів, введення у культуру рідкісних видів рослин, для запобігання їх повного знищення, можливостей їх розмноження та репатріації.

Поповнення рослин в колекції здійснювалося шляхом збору насіння чи живих пропагул під час експедиційних виїздів, у результаті обміну насіннєвого чи посадкового матеріалу з установами України й інших держав, а також з приватними особами.

Природні та адміністративні регіони України, звідки отримано матеріал для колекцій, включають Західне Полісся, Карпати, Крим, Волинську, Донецьку, Закарпатську, Івано-Франківську, Київську, Львівську, Миколаївську, Одеську, Полтавську, Рівненську, Тернопільську, Харківську, Херсонську, Хмельницьку області. У формуванні колекційних фондів задіяні зразки іноземного походження з Бельгії, Німеччини, Італії, Великобританії, Ірландії, Канади, Росії, Китаю.

Упродовж 2001–2020 років рослини для формування колекцій отримували з:

- *ботанічних садів*: Волинського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк), Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (Івано-Франківськ), Львівського національного університету ім. І. Франка, Національного лісотехнічного університету України (Львів), Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова, Кам'янець-Подільського ботанічного саду Подільського державного аграрно-технічного університету (Кам'янець-Подільський), Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України, ім. акад. О. В. Фоміна Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка (Київ), Донецького, Сахалінського, альпійського саду в парку Бельведер (Відень,

Австрія), альпійського ботанічного саду «Реція» (Борміо, Італія), ботанічного саду парку Груга (Ессен, Німеччина), ботанічного саду Крукшенка Абердинського університету (Абердин, Шотландія, Великобританія), Боннського університету (Бонн, Німеччина), університету Дуйсбурга-Ессена (Ессен, Німеччина), міста Антверпен (Бельгія);

- *дендропарків*: Сирецького (Київ), Гермаківського (с. Гермаківка, Чортківський р-н, Тернопільська обл., ДП «Чортківське лісове господарство»), Березнівського лісового коледжу (смт Березно, Рівненська обл.), «Дружба» ім. З. Ю. Павлика (Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, Івано-Франківськ), «Дружба» місцевого значення (міської ради м. Лозова, Харківська обл.);

- *біосферних заповідників*: Асканія-Нова, Карпатського;

- *природного заповідника* «Медобори»;

- *національних природних парків*: «Великий луг», «Гуцульщина», «Кармелюкове Поділля», «Кременецькі гори», «Північне Поділля», «Подільські Товтри», Галицького, Карпатського, Ківерцівського «Цуманська пуща»;

- *ботанічних заказників*: Голицького (Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка), Буцанського (НПП «Дермансько-Острозький»), «Ваканци» (НПП «Кременецькі гори»), «Урочище «Олексюки» місцевого значення (ДП «Кременецьлісгосп», Кременецьке лісництво), «Курилиха» місцевого значення (Лопушненська сільська рада);

- *ландшафтних заказників*: Верхобузького місцевого значення (Колтівська сільська рада, Золочівський р-н, Львівська обл.), «Соколині гори» місцевого значення (регіональний ландшафтний парк «Надслучанський», Березнівський р-н, Рівненська обл.);

- *дослідної станції* лікарських рослин (с. Березоточа, Лубенський р-н, Полтавська обл.);

- *розсадника декоративних культур «Осокор»* (с. Лазірки, Лубенський р-н, Полтавська обл.);
- *санаторію «Івушка»* (с. Омельник, Кременчуцький р-н, Полтавська обл.);
- *Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України*;
- *лісових господарств*: ДП «Бродівський лісгосп», ДП «Кременецький лісгосп», ДП «Рокитнівський лісгосп», ДП «Чортківський лісгосп», ДП «Золочівський лісгосп»;
- а також *станції юних натуралістів* (Кременець);
- *магазинів «Насіння», «Мелодія квітів», «Ромашка»* (Кременець);
- *інтернет-магазинів «Інтерфлора Україна»* (Київ), «Сільський вісник» (Харків).

Працівники відділу щиро вдячні усім, хто сприяв зростанню колекційних фондів: О. М. Попович, І. В. Мотиль, Н. Й. Пастушенко, Т. А. Черновій, С. А. Бойко, Г. А. Вербицькій, В. Сергєєву, О. В. Осіпчук, Н. Ю. Чугалінській, Т. М. Хохлачовій, В. М. Баточенку, А. В. Григоренко, А. М. Черногуз, Г. М. Панасюк, О. Кресняк, С. О. Віхорчук, Л. А. Ковалик, І. О. Скоропляс, Н. М. Кандибал, С. О. Дейнеко, Г. А. Кікець, О. Б. Гаськевич, М. О. Штогрину, В. В. Коніщуку, М. С. Вовчуку, В. А. Оксюті, Г. В. Решняк, Л. О. Горбунковій, Т. О. Лукасевич, Ю. Шумбарець, В. Ганущину, О. А. Мельничук, С. О. Глінській, А. С. Іванюк, І. Й. Матлаю, А. М. Ліснічук, М. О. Гнатюк, І. Малісевич, В. К. Тивонюк, Н. І. Колотило та ін.

Рослини колекційного фонду висаджені за систематичним принципом на ділянки у вигляді смуг шириною 1,2 м (рис. 2). Зволоження атмосферне, полив відсутній. Агротехніка звичайна. На зиму рослини не вкриваються. На колекційній ділянці проводилися несистематичний ручний полив, міжрядний обробіток ґрунту, мульчування соломою та виконаними бур'янами, обрізка сухих решток, перекопування, пересаджування, розсаджування, весняний та осінній висів насіння.

Підживлення здійснюються епізодично, використовуючи аміачну селітру, іноді нітроамофоску з розрахунку по 5 кг на всю площу. Щорічно виконується 2–3-кратна обробка засобами захисту рослин: фунгіцидами, інсектицидами тощо.

Кількісні зміни колекційних фондів представлено на рисунку 3.

Рисунок 2 – Загальний вигляд колекційного фонду раритетних видів (2016 р.)

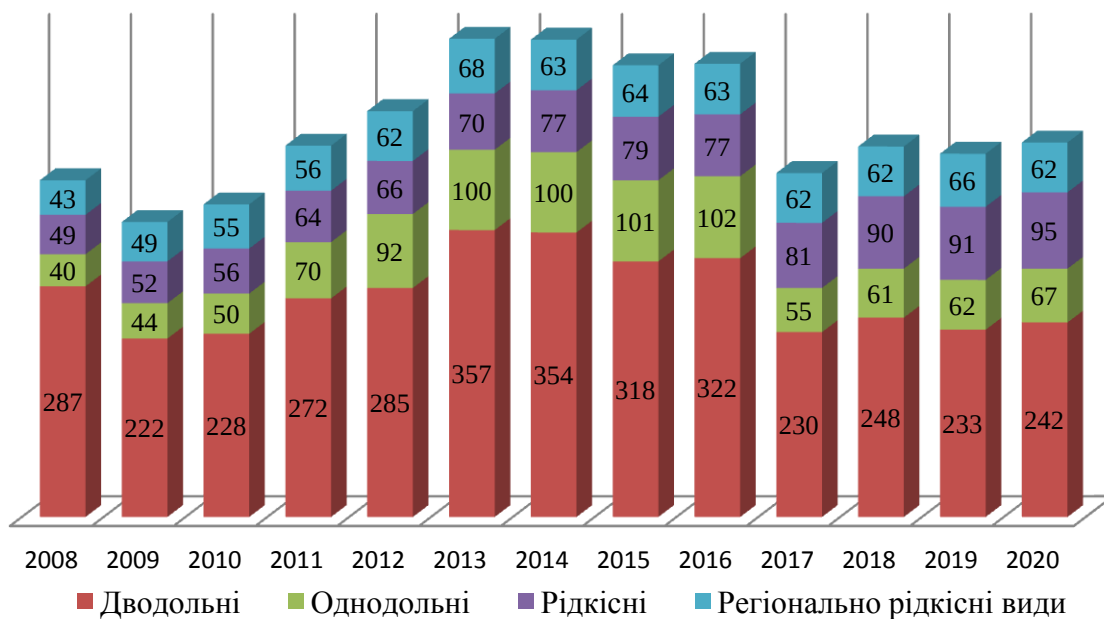

Рисунок 3 – Динаміка формування колекційного фонду відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду

Колекційний фонд видів рослин відділу *Magnoliophyta* станом на 07.10.2020 р. налічує 333 колекційних зразки, в тому числі 309 видів, 11 підвидів, 10 форм, 4 варіації, 20 сортів і 7 гібридів, які належать до 176 родів 53 родин. Основу колекції становлять представники класу *Magnoliopsida* (242 види; 78%). *Liliopsida* налічує 67 види або 22%.

Видове співвідношення *Liliopsida* та *Magnoliopsida* в колекції становить 1:3,8; співвідношення родів цих класів – 1:3,75. Щодо родин, то розподіл у колекції дорівнює 1:3,8 (рис. 4). За даними систематичного аналізу встановлено, що ключові таксони однодольних і дводольних рослин, які розподілились у співвідношенні, близькому до 1:4, зберегли свій природний для території України баланс [20] і в межах інтродукційних ділянок.

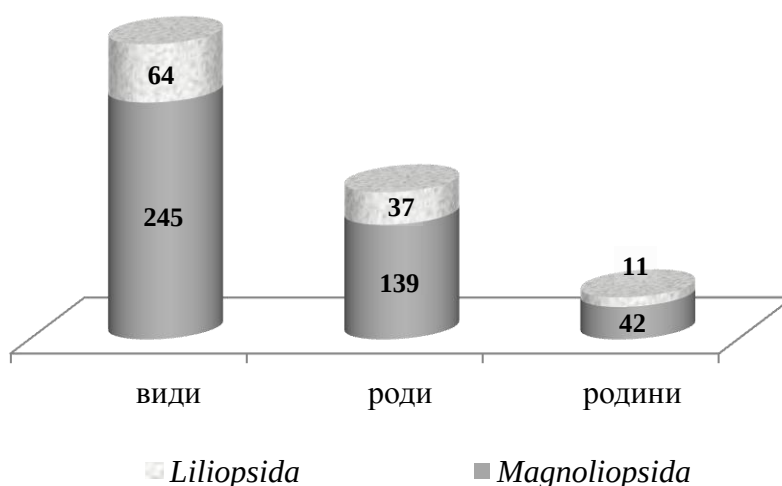

Рисунок 4 – Співвідношення видів, родів та родин рослин класів *Liliopsida* та *Magnoliopsida* у колекції видів природної флори

За життєвими формами більшість рослин колекційного фонду природної флори є трав'янистими багаторічниками – 83,5%, сукулентів налічується 7,4%, дворічників, однорічників, напівкущиків – по 2,6%, напівкущів – 1%, кущів – 0,3% видів (рис. 5, I). За кліматорфою в колекції переважають рослини-гемікриптофіти – 61%, хамефітів та криптофітів – 20 і 16% відповідно, терофітів – 2%, фанерофітів – 1% видів (рис. 5, II).

У ценотичному відношенні за кількістю видів найбільше лучних і лучно-чагарникових – 60%, лісових – 40%, синантропно-рудеральних – 30%. Наскельна флора становить 27%, культурна – 35%, степова – 15%. Зростають на піщаних ґрунтах – 14% видів, а 8% рослин – у водно-болотних умовах. Чимала частка рослин трапляється в перехідних ценотипах.

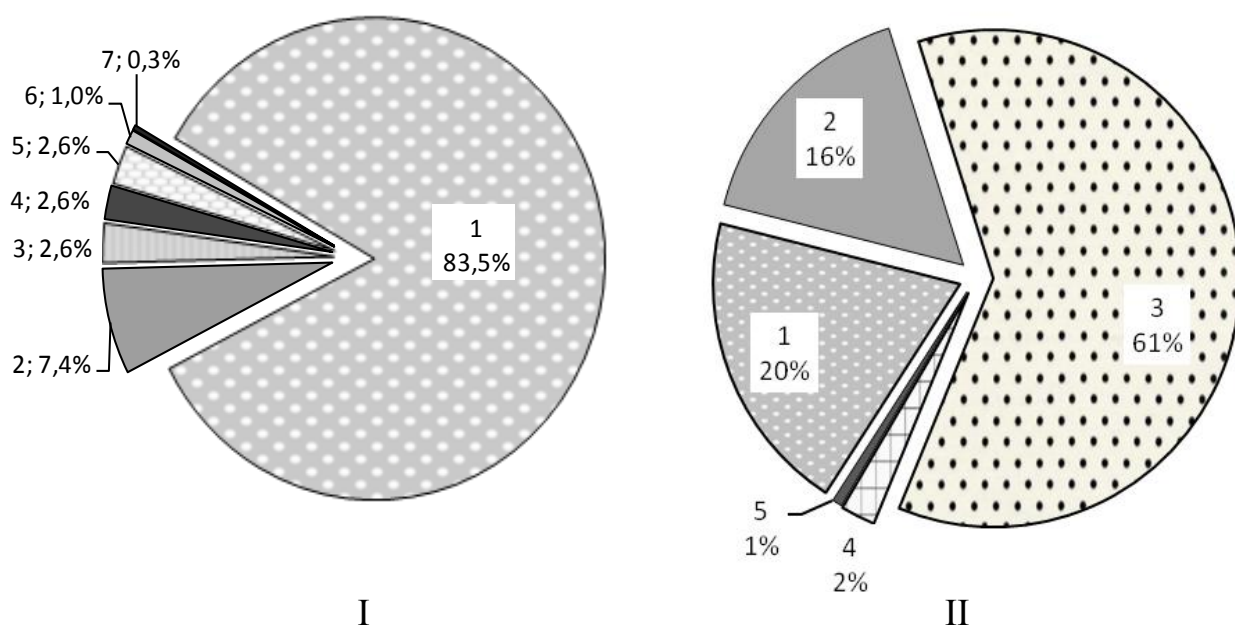

Рисунок 5. – Спектри життєвих форм видів рослин природної флори:

I – за Серебряковим

- 1 – трав'янисті багаторічники;
- 2 – сукуленти; 3 – дворічники;
- 4 – однорічники; 5 – напівкущики;
- 6 – напівкущі; 7 – кущі.

II – за Раункієром

- 1 – хамефіти;
- 2 – криптофіти;
- 3 – гемікриптофіти;
- 4 – терофіти;
- 5 – фанерофіти

Колекція рідкісних рослин Кременецького ботанічного саду налічує 152 види (у тому числі 4 форми), які належать до 112 родів, 49 родин, 3 відділів, 4 класів. Зокрема, це 76 видів Червоної книги України та 51 регіонально рідкісний вид Тернопільської області.

Созологічний аналіз колекції показує, що серед них також є види: списку Бернської конвенції – 7, Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи – 11; Європейського Червоного списку – 6; Додатку II CITES – 9, ендеміки – 20, релікти – 23 види.

Серед рідкісних рослин Тернопільської області в колекції – 37 (30,8%) червонокнижних видів та 63 (56,3%) – регіонально рідкісних.

Розподіл видів колекції рідкісних рослин за родинami: *Ranunculaceae* – 15 видів, *Asteraceae* – 14 видів, *Liliaceae* – 10 видів, *Poaceae* – 8 видів, *Alliaceae*, *Rosaceae* – по 7 видів, *Fabaceae*, *Brassicaceae*, *Orchidaceae* – по 6 видів, *Iridaceae*, *Caryophyllaceae* – по 5 видів, *Crassulariaceae*, *Amarylidaceae* – по 4 види, 9 родин – по 2 види, 14 родин – по 1 виду. Перші чотири родини становлять 30% від усіх рослин колекції рідкісних рослин.

У колекції рідкісних рослин по відношенню до екологічних чинників види представлені різними екологічними групами (рис. 6).

За перспективністю інтродукції рідкісних рослин виділено три групи: малоперспективні – 2%, перспективні – 35% та особливо перспективні – 63%. Особливо важливо підкреслити позитивні результати інтродукції таких вузьких ендеміків та реліктів: *Schivereckia podolica* (Besser) Andrzej. ex DC., *Euphorbia volchynica* Besser ex Racib., *Carlina onopordifolia* Besser ex Szafer, Kulcz.&Pawl., *Carlina cirsioides* Klokov, *Helianthemum canum* (L.) Hornem., *Dianthus pseudoserotinus* Blocki [20].

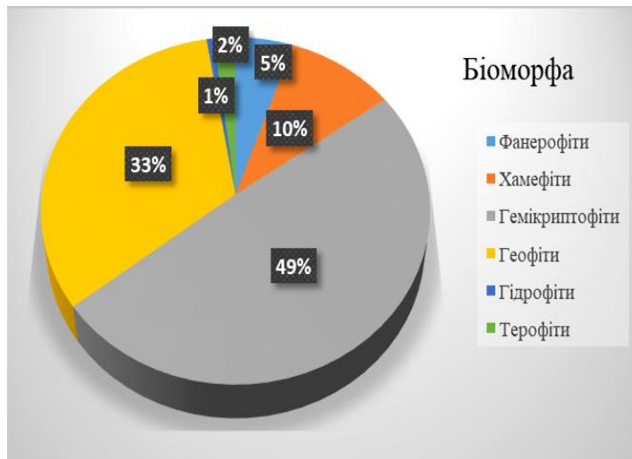
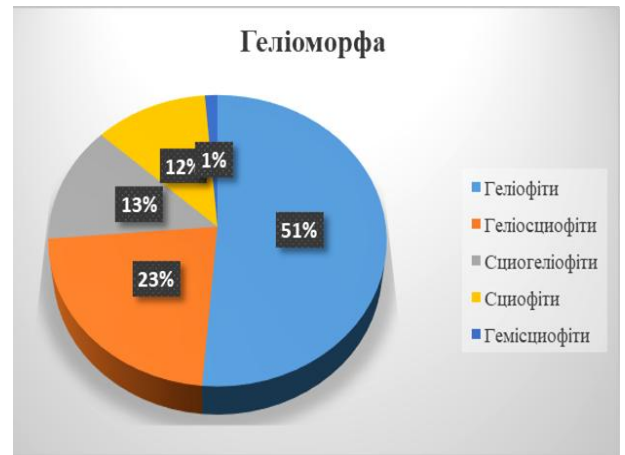
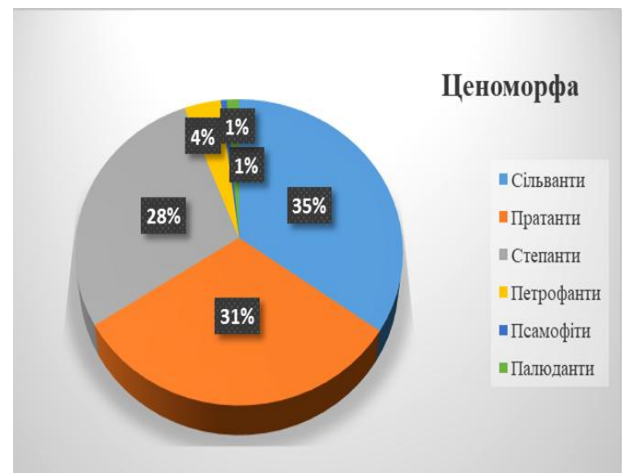
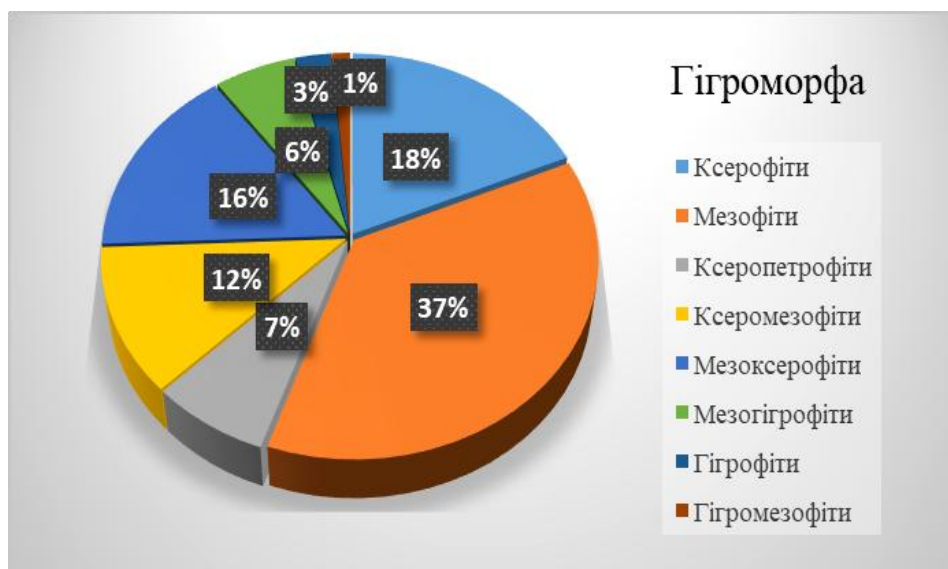

Рисунок 6 – Еколого-ценотична структура колекції рідкісних рослин
Кременецького ботанічного саду

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ТА СИМВОЛИ

Походження

AGB – Alpengarten im Belvedere, Belvederegarten, Bundesgärten Wien, Austria

GBAR – Giardino Botanico Alpino «Rezia», Bormio, Italy

GEISE – Grugapark, Essen, Germany

UA – Cruickshank Botanic Garden, University of Aberdeen, Scotland, UK

Uni Bonn – Botanischer Garten der Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn, Germany

Uni DUE – Botanischer Garten der Universität Duisburg-Essen, Essen, Germany

«Насіння» – магазин «Насіння», м. Кременець

«Сільський вісник» – інтернет-магазин «Сільський вісник», м. Харків

Асканія-Нова – біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Ф. Е. Фальц-Фейна УААН

БДП – Березнівський державний дендрологічний парк Березнівського лісового коледжу, смт Березно, Рівненська обл.

Ваканци – ботанічний заказник загальнодержавного значення, НПП «Кременецькі гори», Кременецький та Шумський р-ни, Тернопільська обл.

ВД – відділ дендрології КБС

ВКДР – відділ квітково-декоративних рослин КБС

ВЛНК – відділ лікарських рослин та нових культур КБС

ВНУ – ботанічний сад Волинського національного університету ім. Лесі Українки, м. Луцьк

г. Біла – Золочівський р-н, Львівська обл.

г. Воловиця – КБС, м. Кременець

г. Дівочі скелі – НПП «Кременецькі гори», м. Кременець, Тернопільська обл.

г. Касова – пам'ятка природи загальнодержавного значення, ГНПП, Галицький р-н, Івано-Франківська обл.

г. Лиса – НПП «Північне Поділля», Золочівський р-н., Львівська обл.

г. Макітра – ботанічний заказник місцевого значення, НПП «Північне Поділля», Бродівський р-н, Львівська обл.

г. Маслятин – НПП «Кременецькі гори», Кременецький р-н, Тернопільська обл.

г. Страхова – НПП «Кременецькі гори», Кременецький р-н, Тернопільська обл.

ГБЗ – Голицький ботанічний заказник

ГНПП – Галицький національний природний парк, с. Крилос, Галицький р-н, Івано-Франківська обл.

ДБС – Донецький ботанічний сад НАН України

ДП «Дружба», Івано-Франківськ – дендрологічний парк «Дружба» ім. З. Ю. Павлика Прикарпатського національного університету

ДП «Дружба», Лозова – дендрологічний парк місцевого значення, м. Лозова, Харківська обл.

ДСЛР – дослідна станція лікарських рослин УААН, с. Березоточа, Лубенський р-н, Полтавська обл.

Експозиції – експозиційна зона КБС

КБЗ – Карпатський біосферний заповідник

КБС – Кременецький ботанічний сад, м. Кременець, Тернопільська обл.

КНПП – Карпатський національний природний парк, м. Яремче, Івано-Франківська обл.

КНУ – ботанічний сад ім. академіка О. В. Фоміна Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка

КПБС – Кам'янець-Подільський ботанічний сад Подільського державного аграрно-технічного університету, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.

Курилиха – ботанічний заказник місцевого значення, околиця с. Лопушне, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

ЛНУ – ботанічний сад Львівського національного університету ім. Івана Франка

м. Броди – околиці м. Броди, Львівська обл.

м. Кременець – околиці м. Кременець, Тернопільська обл.

Місцевий вид – види рослин, що зростають в природних ценозах на території Кременецьких гір

НБС – Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України, м. Київ

НЛТУ – ботанічний сад Національного лісотехнічного університету України, м. Львів

НПП – національний природний парк

НПП «Великий луг» – Василівський р-н, Запорізька обл.

НПП «Гуцульщина» – с. Яворів, Косівський р-н, Івано-Франківська обл.

НПП «Кременецькі гори» – Національний природний парк «Кременецькі гори»

НПП «Подільські Товтри» – м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл.

Онтаріо – провінція Онтаріо, Канада

ОНУ – ботанічний сад Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова

ПЗМ – природний заповідник «Медобори»

ПНУ – ботанічний сад Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ)

РДК «Осокор» – розсадник декоративних культур «Осокор», с. Лазірки, Лубенський р-н, Полтавська обл.

с. Андруга – околиці с. Андруги, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Балівка – околиці с. Балівка, Полтавський р-н, Полтавська обл.

с. Бережці – околиці с. Бережці, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Білокриниця – околиці с. Білокриниця, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Журавне – околиці с. Журавне, Літинський р-н, Вінницька обл.

с. Залав'я – околиці с. Залав'я, Рокитнівський р-н, Рівненська обл.

с. Зарваниця – околиці с. Зарваниця, Золочівський р-н, Львівська обл.

с. Краснолуки – околиці с. Краснолуки, Лановецький р-н, Тернопільська обл.

с. Мала Андруга – околиці с. Мала Андруга, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Нанікове – околиці с. Нанікове Феодосійської міської ради АР Крим

с. Омельник – околиці с. Омельник, Кременчуцький р-н, Полтавської обл.

с. Погреби – околиці с. Погреби, Глобинський р-н, Полтавська обл.

с. Рудня – околиці с. Рудня, Радивилівський р-н, Рівненська обл.

с. Сокіл – околиці с. Сокіл, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

с. Старий Почаїв – околиці с. Старий Почаїв, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Хотівка – околиці с. Хотівка, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

с. Чугалі – околиці с. Чугалі, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

Санаторій «Івушка» – Санаторій «Івушка», с. Омельник, Кременчуцький р-н, Полтавська обл.

СДП – Сирецький дендрологічний парк загальнодержавного значення, м. Київ

СЮН – станція юннатів, м. Кременець

ур. – урочище

ур. Гарбузівське болото – Зборівський р-н, Тернопільська обл.

ур. Єврейський цвинтар – м. Кременець

ур. Носівська балка – Шишацький р-н, Полтавська обл.

ур. Річки – с. Замостя, Маневицький р-н, Волинська обл.

Урочище «Олексюки» – ботанічний заказник місцевого значення, Кременецький р-н, Тернопільська обл.

Приватні особи

Баточенко В.М.

Онук Л.Л.

Бойко С.А.

Осіпчук О.В.

Вербицька Г.А.

Панасюк Г.М.

Віхорчук С.О.

Пастушенко Н.Й.

Вовчок М.С.

Попович О.М.

Ганущин В.

Решняк Г.В.

Гаськевич О.

Сергеев В.

Глінська С.О.

Скоропляс І.О.

Горбункова Л.О.

Чернова Т.А.

Ковалик Л.А.

Черногуз А.М.

Коніщук В.В.

Чубата Т.В.

Ліснічук А.М.

Чугалінська Н.

Маєвська Н.

Штогрин О.М.

Малісевич І.

Шумбарець Ю.

Мельничук О.А.

Хохлачова Т.М.

Мотиль І.В.

Стадія онтогенезу

вег. – вегетує	сс. – дає самосів
нас. – дає насіння	цв. – цвіте
спор. – спороносить	

Життєва форма

Баг – багаторічник	Л – ліана
Д – дерево	Нкк – напівкущик
Двор – дворічник	Одн – однорічник
К – кущ	

Господарське значення

аром – ароматична	л – лікарська
б – бур'ян	м – медонос
в – вітамінна	нц – науково цінна
д – декоративна	о – отруйна
дер – деревинна	ол – олійна
дуб – дубильна	с – сидерат
е – ефіроолійна	т – технічна
і – інсектицидна	фарб – фарбувальна
к – кормова	х – харчова

Екологічні особливості

ВЛ – вологолюбива	С – стійка
ЗС – зимостійка	СЛ – світлолюбива
МС – морозостійка	Т – тіневитривала
НТ – напівтіневитривала	ТЛ – теплолюбива
ПС – посухостійка	

Місце зростання

ЕД – експозиційна ділянка відділу
КД – карантинно-колекційні ділянки відділу
ПУ – природні угруповання

АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

POLYPODIOPHYTA – ПАПОРОТЕПОДІБНІ

Родина Athyriaceae

- 1 *Athyrium filix-femina* (L.) Roth - безщитник жіночий
місцевий вид 2001 ЕД, ПУ Баг спор. НТ д л

Родина Aspleniaceae

- 2 *Asplenium ruta-muraria* L. - асплений (костянець) муровий
місцевий вид 2001 ЕД, ПУ Баг спор. НТ д нц
- 3 *Asplenium scolopendrium* L. - асплений (листовик) сколопендровий
ГНПП 2010 ЕД Баг спор. НТ д нц
- 4 *Asplenium trichomanes* L. - асплений (костянець) волосовидний
місцевий вид 2001 ЕД Баг спор. НТ д л нц

Родина Cystopteridaceae

- 5 *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh. - міхурниця ламка
місцевий вид 2001 ЕД Баг спор. ТЛ д о

Родина Dennstaedtiaceae

- 6 *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn - орляк звичайний
місцевий вид 2002 ЕД Баг спор. СЛ Т д л х т о

Родина Dryopteridaceae

- 7 *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott - щитник чоловічий
місцевий вид 2001 ЕД, ПУ Баг спор. Т ТЛ д л

Родина Onocleaceae

- 8 *Matteuccia struthiopteris* (L.) Tod. - страусове перо звичайне
Бойко С.А. 2003 ЕД Баг спор. Т д о л

Родина Polypodiaceae

- 9 *Polypodium vulgare* L. - багатоніжка звичайна
місцевий вид 2002 ЕД Баг спор. НТ л нц

PINOPHYTA (GYMNOSPERMAE) – ГОЛОНАСІННІ

Родина Cupressaceae

- 10 *Juniperus chinensis* var. *sargentii* A.Henry - ялівець Саржента
БДП 2006 КД К вег. СЛ д
- 11 *Thuja occidentalis* f. *aurea* - туя західна ф. золотиста
ВД 2006 ЕД К вег. СЛ Т д л т
- 12 *Thuja occidentalis* f. *columna* - туя західна ф. колоновидна
ВД 2006 ЕД К вег. СЛ Т д л т

Родина Ephedraceae

- 13 *Ephedra distachya* L. - ефедра звичайна (двоколоса)
ДСЛР 2019 КД Нкк вег. ПС СЛ л нц

Родина Taxaceae

- 14 *Taxus baccata* L. - тис ягідний
СЮН 2001 ЕД К нас. Т д м дер

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 15 *Taxus × media* Rehder (= *Taxus baccata* × *Taxus cuspidata*) - тис середній
БДП 2006 ЕД К нас. ПС д о

**MAGNOLIOPHYTA (ANGIOSPERMAE) – КВІТКОВІ
РОСЛИНИ (ПОКРИТОНАСІННІ)**

Родина Amaranthaceae

- 16 *Chenopodium foliosum* Asch. - лобода ряснолиста (шпинат суничний)
Онук Л.Л., 2018 КД Одн сс. МС СЛ х фарб
м. Кременець НТ

Родина Amarylidaceae

- 17 *Allium altaicum* Pall. - цибуля алтайська
ВЛНК 2001 КД Баг нас. СЛ ПС д л х р
- 18 *Allium giganteum* Regel - цибуля гігантська
Онук Л.Л. 2014 КД Баг нас. СЛ д
- 19 *Allium karataviense* Regel - цибуля каратавська
Онук Л.Л. 2018 КД Баг вег. СЛ ТЛ д
- 20 *Allium lusitanicum* Lam. (syn. *Allium montanum* F.W.Schmidt) - цибуля
лузитанська (гірська)
AGB 2014 КД Баг нас. СЛ д х нц
- 21 *Allium moly* L. - цибуля молі
ВКДР 2013 КД Баг цв., нас. СЛ Т д л х
- 22 *Allium nutans* L. - цибуля поникла
Бойко С.А. 2004 КД Баг сс. СЛ д х
- 23 *Allium obliquum* L. - цибуля коса
КПБС 2010 КД Баг нас. СЛ д х в нц
- 24 *Allium oleraceum* L. - цибуля овочева
с. Балівка 2017 КД Баг сс. Т д х
- 25 *Allium paniculatum* L. - цибуля волотиста
с. Балівка 2017 КД Баг сс. СЛ д р х нц
- 26 *Allium podolicum* Blocki ex Racib. & Szafer - цибуля подільська
ПЗМ 2012 КД Баг нас. ЗС ПС нц
- 27 *Allium spirale* Willd. - цибуля спіральна
Хохлачова Т.М., 2020 КД Баг вег. СЛ д л х
м. Кременець
- 28 *Allium stipitatum* Regel - цибуля стеблова
Баточенко В.М. 2006 КД Баг нас. СЛ д
- 29 *Allium strictum* Schrad.- цибуля пряма
г. Дівочі скелі 2001 КД Баг нас. ЗС ПС д нц
- 30 *Allium ursinum* L. - цибуля ведмежа, черемша
СЮН 2001 КД Баг нас. ЗС ПС л д х нц

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
31	<i>Allium waldsteinii</i> G. Don fil. - цибула Вальдштейна ДБС, Лісничук А.М.	2008	КД	Баг	нас.	СЛ	д р х нц
32	<i>Galanthus elwesii</i> Hook.f. - підсніжник Ельвеца (південний) ОНУ	2020	КД	Баг	цв.	СЛ	д нц
33	<i>Galanthus nivalis</i> L. - підсніжник білосніжний (звичайний) місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	СЛ	д м нц
34	<i>Galanthus plicatus</i> M.Bieb. - підсніжник складчастий Панасюк Г.М., м. Кременець	2018	КД	Баг	нас.	СЛ	д л нц
35	<i>Leucojum aestivum</i> L. - білоцвіт літній "Сільський вісник"	2011	КД	Баг	нас.	СЛ	д л о нц
36	<i>Leucojum vernum</i> L. - білоцвіт весняний Чубата Т.В.	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л м нц
Родина Аріасеае							
37	<i>Astrantia major</i> L. - астранція велика СЮН	2001	КД	Баг	сс.	ЗС ПС СЛ Т	д л нц
38	<i>Conium maculatum</i> L. - болиголов плямистий с. Журавне	2012	КД	Двор	нас.	СЛ Т	б л о
39	<i>Eryngium campestre</i> L. - миколайчики польові місцевий вид	2004	КД	Баг	сс.	СЛ	д л к м
40	<i>Eryngium planum</i> L. - миколайчики плоскі (сині) UA	2017	КД	Баг	сс.	СЛ	д м л
41	<i>Laserpitium latifolium</i> L. - стародуб широколистий ДП "Дружба", Івано-Франківськ	2016	КД	Баг	нас.	СЛ	л х к нц
42	<i>Levisticum officinale</i> W.D.J.Koch - любисток лікарський ВЛНК	2004	КД	Баг	нас.	СЛ	д е л х
Родина Аросунасеае							
43	<i>Amsonia tabernaemontana</i> Walter - амсонія табернемонтана БДП	2007	КД	Баг	сс.	СЛ	д
44	<i>Asclepias tuberosa</i> L. 'Orange Shades' - ваточник бульбистий 'Orange Shades' Онук Л.Л.	2013	КД	Баг	нас.	СЛ ПС МС	д л
45	<i>Vinca herbacea</i> Waldst. & Kit. - барвінок трав'янистий ур. Носівська балка	2017	КД	Баг	цв.	СЛ Т ПС	д л
46	<i>Vinca major</i> L. - барвінок великий Осіпчук О.В.	2004, 2014	КД	Нкк	цв.	Т	д о

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
47	<i>Vinca minor</i> L. - барвінок малий місцевий вид	2001	КД	Баг	цв.	ЗС ПС	д л фарб
48	<i>Vinca minor</i> L. f. <i>albo-marginata</i> - барвінок малий ф. білооблямкована Онук Л.Л.	2010	КД	Нкк	вег.	Т	д
49	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik. - ластовень лікарський місцевий вид	2001	КД, ЕД, ПУ	Баг	цв.	СЛ	л о м т
50	<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Kleopov) Barbar. - ластовень російський г. Дівочі скелі	2019	КД	Баг	цв.	СЛ	нц
Родина Araceae							
51	<i>Arum besseranum</i> Schott. - арум Бессера місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	СЛ НТ	д л о нц
52	<i>Arum maculatum</i> L. - арум плямистий КПБС	2010	КД	Баг	цв., нас.	Т	д о
Родина Araliaceae							
53	<i>Hedera helix</i> L. - плющ звичайний місцевий вид	2001	КД	Л	вег.	Т	д л м т к о нц
Родина Aristolochiaceae							
54	<i>Aristolochia clematitis</i> L. - хвилівник звичайний БДП	2007	КД	Баг	нас.	ЗС	д о л
55	<i>Asarum europaeum</i> L. - копитняк європейський місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л е о
Родина Asparagaceae							
56	<i>Anthericum ramosum</i> L. - віхалка гілляста г. Дівочі скелі	2003	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	д л
57	<i>Asparagus officinalis</i> L. - холодок лікарський місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	НТ	х л
58	<i>Asparagus officinalis</i> subsp. <i>polyphyllus</i> (Steven ex Ledeb.) Nyman - холодок багатолістий ур. Носівська балка	2017	КД	Баг	цв.	СЛ	д л х о
59	<i>Bellevalia speciosa</i> Woronow ex Grossh. (syn. <i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall.) Miscz.) - белевалія сарматська ДП "Дружба", Лозова	2018	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
60	<i>Camassia</i> sp - камасія Онук Л.Л., м. Кременець	2018	КД	Баг	вег., цв.	НТ СЛ	д
61	<i>Convallaria keiskei</i> Miq. - конвалія Кейске Баточенко В.М.	2015	КД	Баг	вег.	СЛ Т	д л о

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
62	<i>Convallaria majalis</i> L. - конвалія звичайна місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	СЛ Т	л д о нц
63	<i>Convallaria majalis</i> var. <i>prolificans</i> Wittm. - конвалія звичайна махрова Баточенко В.М.	2015	КД	Баг	вег.	СЛ Т	д о
64	<i>Eucomis bicolor</i> Baker - евкоміс двоколірний Онук Л.Л., м. Кременець	2018	КД	Баг	нас.	СЛ	д
65	<i>Hosta lancifolia</i> (Thunb.) Engl. - хоста ланцетолиста Бойко С.А.	2001	ЕД	Баг	цв.	НТ Т	д
66	<i>Hosta sieboldiana</i> (Hook.) Engl. - хоста Зібольда Бойко С.А.	2001	ЕД	Баг	нас.	НТ Т	д
67	<i>Hyacinthus orientalis</i> L. - гіацинт східний Ковалик Л.А.	2014	КД	Баг	сс.	СЛ	д л о
68	<i>Leopoldia comosa</i> L. Parl. - гадюча цибулька чубата (леопольдія чубкувата) ВКДР	2008	КД	Баг	сс.	СЛ	д
69	<i>Muscari armeniacum</i> Leichtlin ex Baker - гадюча цибулька вірменська Бойко С.А.	2004	КД	Баг	цв.	СЛ	д м
70	<i>Muscari botryoides</i> (L.) Mill. 'Album' - гадюча цибулька гроноподібна 'Album' "Сільський вісник"	2014	КД	Баг	цв.	СЛ	д м нц
71	<i>Muscari neglectum</i> Guss. ex Ten. - гадюча цибулька занедбана Бойко С.А.	2014	КД	Баг	цв.	СЛ	д м
72	<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Asch. - рястка Буше експозиції	2008	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д м нц
73	<i>Ornithogalum candicans</i> (Baker) J.C.Manning & Goldblatt - рястка білувата ЛНУ	2017	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д
74	<i>Polygonatum hirtum</i> (Bosc ex Poir.) Pursh (syn. <i>Polygonatum latifolium</i> Desf.) - купина широколиста місцевий вид	2003	КД	Баг	цв.	ПС	д л
75	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All. - купина багатоквіткова місцевий вид	2001	КД	Баг	сс.	С	д л х
76	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce - купина запашна (лікарська, звичайна) місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	Т	д л о
77	<i>Polygonatum verticillatum</i> (L.) All. - купина кільчаста КНПП	2005	КД	Баг	цв.	Т	нц
78	<i>Pseudomuscari azureum</i> (Fenzl) Garbari & Greuter - псевдомускарі блакитний Онук Л.Л.	2011	КД	Баг	цв.	СЛ	д
79	<i>Puschkinia scilloides</i> Adams (syn. <i>Puschkinia libanotica</i> Zucc.) - пушкінія пролісковидна (ліванська) Онук Л.Л.	2011	КД	Баг	сс.	СЛ	д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 80 *Scilla bifolia* L. - проліска дволиста
ДСЛР 2015 КД, ЕД Баг нас. Т д м л фарб
- 81 *Scilla siberica* Haw. - проліска сибірська (поникла)
ДСЛР 2015 КД, ЕД Баг цв. СЛ НТ д
- Родина Basellaceae**
- 82 *Anredera cordifolia* (Ten.) Steenis - анредера (буссенгольція) серцелиста
Чугалінська Н., 2020 КД Л вег. СЛ ТЛ д
- Родина Berberidaceae**
- 83 *Epimedium grandiflorum* C.Morren - горянка великоквіткова
СДП 2018 КД Баг цв. С Т д
- Родина Betulaceae**
- 84 *Betula klokovii* Zaver. - береза Клокова
НПП "Кременецькі гори" 2017 ЕД Д вег. СЛ д нц
- 85 *Betula obscura* Kotula - береза темна
Коніщук В.В., ур. Річки 2019 КД Д вег. СЛ д нц
- Родина Boraginaceae**
- 86 *Brunnera macrophylla* (Adams) I.M.Johnst. - бруннера крупнолиста
Бойко С.А. 2003 КД Баг цв. ТЛ д
- 87 *Buglossoides arvensis* (L.) I.M.Johnst. - горобине насіння польове
місцевий вид 2019 КД Одн сс. СЛ б
- 88 *Myosotis sylvatica* Hoffm. - незабудка лісова
місцевий вид 2001 КД Баг сс. Т д
- 89 *Pontechium maculatum* (L.) Böhle & Hilger - синяк плямистий
ГБЗ 2018 КД Двор нас. СЛ ПС м фарб нц
- 90 *Pulmonaria saccharata* Mill. - медунка цукрова
Онук Л.Л. 2012 КД Баг цв. Т д л м
- 91 *Symphytum besserii* Zaver. - живокіст Бессера
г. Макітра 2011 КД Баг цв. Т д л м нц
- 92 *Symphytum caucasicum* M.Bieb. - живокіст кавказький
БДП 2007 КД Баг нас. Т д л м о
- 93 *Symphytum cordatum* Waldst. & Kit. ex Willd. - живокіст серцевидний
КНПП 2007 КД Баг нас. Т д
- Родина Brassicaceae**
- 94 *Alyssum montanum* subsp. *gmelinii* (Jord.) Hegi & Em.Schmid - бурачок
Гмеліна г. Воловиця 2002 КД Баг нас. ЗС ПС д л нц

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
95	<i>Arabis caucasica</i> Willd. - гусимець кавказький Бойко С.А.	2002	КД	Баг	цв.	СЛ	д
96	<i>Arabis caucasica</i> Willd 'Plena' - гусимець кавказький 'Plena' Пастушенко Н.Й.	2012	КД	Баг	цв.	СЛ	д
97	<i>Arabis caucasica</i> Willd. 'Rosea' - гусимець кавказький 'Rosea' Онук Л.Л.	2007	КД	Баг	цв.	СЛ	д
98	<i>Arabis caucasica</i> Willd. 'Variegata' - гусимець кавказький 'Variegata' Гаськевич О.	2007	КД	Баг	цв.	СЛ	д
99	<i>Arabis procurrens</i> Waldst. & Kit. - гусимець вибігаючий КНУ	2007	КД	Баг	цв.	СЛ	д
100	<i>Arabis procurrens</i> Waldst. & Kit. 'Variegata' - гусимець вибігаючий 'Variegata' КНУ	2007	КД	Баг	цв.	СЛ	д
101	<i>Arabis turrita</i> L. - гусимець пужниковий г. Маслятин	2017	КД	Баг	нас.	СЛ	нц
102	<i>Aubrieta x cultorum</i> Bergmans - обрієта культурна експозиції	2012	КД	Баг	цв.	СЛ	д
103	<i>Aurinia saxatilis</i> (L.) Desv. - авринія скельна ПЗМ	2013	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
104	<i>Erysimum aureum</i> M.Bieb. - жовтушник золотистий г. Дівочі скелі	2017	КД	Дв	сс.		л
105	<i>Lunaria annua</i> L. - місячник однорічний (лунарія однорічна) Бойко С.А.	2001	КД	Одн	сс.		д
106	<i>Lunaria rediviva</i> L. - місячник оживаючий (лунарія оживаюча) Віхорчук С.О.	2006	КД	Баг	нас.	С, Т	д л е м нц
107	<i>Schivereckia podolica</i> (Besser) Andr. ex DC. - шиверекия подільська ПЗМ	2002	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
Родина Вухасеae							
108	<i>Buxus sempervirens</i> L. - самшит вічнозелений ВД	2006	ЕД	К	вег.	Т ТЛ	д л о т м
Родина Campanulaceae							
109	<i>Campanula carpatica</i> Jacq. - дзвоники карпатські Бойко С.А.	2003	КД	Баг	нас.	С	д нц
110	<i>Campanula carpatica</i> Jacq. f. <i>alba</i> - дзвоники карпатські ф. біла НБС	2007	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
111	<i>Campanula glomerata</i> L. - дзвоники скупчені г. Маслятин Бойко С.А.	2017 2003	КД	Баг	цв.	СЛ ЗС ПС	д л
112	<i>Campanula persicifolia</i> L. - дзвоники персиколисті місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	д л

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 113 *Campanula persicifolia* f. *alba* Voss - дзвоники персиколисті ф. біла
місцевий вид 2017 КД Баг сс. ЗС ПС д л
- 114 *Campanula punctata* Lam. (syn. *Campanula takesimana* Nakai) - дзвоники
точкові (Такесіма)
Онук Л.Л. 2013 КД Баг нас. СЛ Т д
- Родина Caprifoliaceae**
- 115 *Centranthus ruber* (L.) DC. - кентрант (центрантус) червоний
ВЛНК 2014 КД Баг сс. СЛ д м
- 116 *Cephalaria gigantea* (Ledeb.) Bobrov - головачка гігантська
ДСЛР 2009 КД Баг нас. СЛ д т о
- 117 *Dipsacus fullonum* L. (syn. *Dipsacus sylvestris* Huds.) - черсак лісовий
місцевий вид 2005 КД Двор сс. СЛ т л
- 118 *Knautia arvensis* (L.) Coul. - свербіжниця польова
місцевий вид 2003 КД Баг сс. СЛ л м
- 119 *Morina longifolia* Wall. ex DC. - моріна довголиста
Uni DUE 2020 КД Баг вег. СЛ д
- 120 *Succisa pratensis* Moench - комонник лучний
ур. Гарбузівське болото 2013 КД Баг нас. СЛ Т д л
- 121 *Valeriana officinalis* subsp. *collina* (Wallr.) Nyman (syn. *Valeriana stolonifera* Czern.) - валеріана пагорбова (пагононосна)
с. Хотівка 2005 КД Баг сс. ВЛ л е м
- Родина Caryophyllaceae**
- 122 *Cerastium biebersteinii* DC. - роговик Біберштейна
Бойко С.А. 2002 КД Баг нас. ЗС ПС д нц
- 123 *Dianthus arenarius* subsp. *pseudoserotinus* (Blocki) Tutin - гвоздика
несправжньопізня
г. Дівочі скелі 2002 КД Баг нас. ЗС ПС д нц
- 124 *Dianthus barbatus* L. - гвоздика турецька (бородчата)
Горбункова Л.О. 2001 КД Двор сс. СЛ д
- 125 *Dianthus campestris* M.Bieb. - гвоздика польова
с. Омельник 2017 КД Баг нас. СЛ Т д
- 126 *Dianthus caryophyllus* L. - гвоздика садова
Пастушенко Н.Й. 2014 КД Баг сс. ВЛ СЛ д аром
- 127 *Dianthus deltoides* L. - гвоздика дельтовидна (гвоздика-трав'янка)
місцевий вид 2001 КД Баг нас. ЗС ПС д л
СЛ
- 128 *Dianthus fragrans* M.Bieb - гвоздика запашна
ЛНУ 2017 КД Баг сс. СЛ ПС д
МС

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 129 *Dianthus gratianopolitanus* Vill. - гвоздика гренобльська, граціанополітанська
ЛНУ 2012 КД Баг сс. СЛ ПС д
МС
- 130 *Dianthus knappii* (Pant.) - гвоздика Кнаппа
AGB 2017 КД Баг цв., нас. СЛ ПС д
- 131 *Dianthus membranaceus* Borbás - гвоздика перетинчаста
г. Дівочі скелі 2010 КД Баг цв. СЛ ПС д нц
- 132 *Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri* (Wiesb.) Domin - гвоздика Люмніцера
AGB 2014 КД Баг сс. СЛ ПС д
- 133 *Dianthus pseudosquarrosus* (Novák) Klokov - гвоздика псевдорозчепірена
с. Балівка 2017 КД Баг сс. СЛ ПС д
- 134 *Gypsophila fastigiata* L.- лещиця пучкувата
г. Страхова 2017 КД Баг нас. СЛ ПС д нц
- 135 *Minuartia aucta* Klok.- мінуарція побільшена
г. Воловиця 2003 КД Пк нас. ЗС ПС д нц
- 136 *Sagina subulata* (Sw.) C.Presl - моховатка голковидна
Попович О.М. 2012 КД Баг цв. СЛ НТ д
МС
- 137 *Sagina subulata* (Sw.) C.Presl 'Aurea' - моховатка голковидна 'Aurea'
Попович О.М. 2017 КД Баг цв. СЛ НТ д
МС
- 138 *Saponaria officinalis* L. - мильнянка лікарська
місцевий вид 2003 КД Баг сс. ЗС ПС д л т
- 139 *Silene armeria* L. (syn. *Silene lituanica* Zapał.) - смілка литовська
Онук Л.Л., 2018 КД Баг сс. СЛ д нц
м. Кременець
- 140 *Silene nutans* L. - смілка поникла
місцевий вид 2013 КД Баг нас. ЗС ПС л д м
- 141 *Silene viscaria* (L.) Jess. - смілка клейка
місцевий вид 2010 КД Баг цв. СЛ д л м
- Родина Celastraceae**
- 142 *Euonymus fortunei* (Turcz.) Hand.-Mazz. - бруслина Форчуна
ВД 2004 ЕД К вег. Т д
- 143 *Euonymus nanus* M.Bieb. - бруслина карликова
СЮН 2001 ЕД К нас. Т д
- Родина Cercidiphyllaceae**
- 144 *Cercidiphyllum japonicum* Siebold & Zucc. ex J.J.Hoffm. & J.H.Schult.bis - багряник японський
СЮН 2001 ЕД Д вег. СЛ ВЛ д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

Родина Cistaceae

- 145 *Helianthemum oelandicum* subsp. *incanum* (Willk.) G.López. - сонцещвіт сивий

г. Дівочі скелі 2003 КД Баг нас. ЗС ПС д нц

Родина Colchicaceae

- 146 *Colchicum autumnale* L. - пізньоцвіт осінній

Бойко С.А. 2002 КД Баг нас. СЛ д і л о нц

Родина Compositae

- 147 *Achillea filipendulina* Lam. - деревій таволговий

Штогрин О.М. 2014 КД Баг нас. СЛ д

- 148 *Achillea millefolium* f. *rosea* (Desf) E.L.Rand & Redfield - деревій звичайний ф. рожева

"Насіння" 2008 КД Баг сс. СЛ ПС д л

- 149 *Anaphalis margaritacea* (L.) Benth. & Hook.f. - анафаліс перловий

Маєвська Н. 2014 КД Баг нас. СЛ ПС д

- 150 *Antennaria carpatica* (Wahlenb.) Hook. - котячі лапки карпатські

ур. Носівська балка 2017 КД Баг нас. СЛ л нц

- 151 *Antennaria dioica* (L.) Gaertn. - котячі лапки дводомні

Бойко С.А. 2004 КД Баг нас. СЛ Т д л нц

- 152 *Arnica chamissonis* Less. - арніка Шаміссо

ПНУ 2015 КД Нкк нас. СЛ ТЛ л д е

- 153 *Arnica montana* L. - арніка гірська

НПП "Гуцульщина" 2017 КД Баг вег. СЛ л

- 154 *Artemisia absinthium* L. - полин гіркий

місцевий вид 2001 КД Баг нас. ЗС ПС л х т о і аром

- 155 *Artemisia austriaca* Jacq. (syn. *Artemisia repens* Pall. ex Willd.) - полин австрійський (повзучий)

невідомо 2005 цв.
В.М. Баточенко, 2019 КД Баг цв. СЛ С к л е
с. Рудня

- 156 *Artemisia dracunculus* L. - полин естрагон, тархун

ВЛНК 2004 КД Баг вег. СЛ л х в

- 157 *Artemisia umbrosa* (Besser) Turcz.- полин затінковий

В.М. Баточенко, 2019 КД Баг сс. СЛ ВЛ л
с. Рудня

- 158 *Artemisia vulgaris* L. - полин звичайний

місцевий вид 2001 КД Баг сс. С лхкфарб

- 159 *Aster alpinus* L. - айстра альпійська

Бойко С.А. 2001 КД Баг нас. ЗС ПС д л нц

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
160	<i>Bellis perennis</i> L. - стокротки багаторічні місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л
161	<i>Carlina acaulis</i> L. - відкасник безстебловий ВНУ	2009	КД	Двор	сс.	СЛ	д л
162	<i>Carlina cirsioides</i> Klok. - відкасник осотовидний КНПП	2005	КД	Двор	вег.	СЛ	нц
163	<i>Carlina onopordifolia</i> Besser ex DC. - відкасник татарниколистий ГБЗ	2005	КД	Двор	нас.	СЛ	нц
164	<i>Centaurea jacea</i> L. - волошка лучна місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л м
165	<i>Centaurea scabiosa</i> L. - волошка скабіозовидна (шорстка) місцевий вид	2005	КД	Баг	сс.	СЛ	д л
166	<i>Cirsium eriophorum</i> (L.) Scop. - будяк шерстистий AGB	2014	КД	Двор	сс.	СЛ	д
167	<i>Coreopsis verticillata</i> L. - кореопсис мутовчатий Бойко С.А.	2006	КД	Баг	нас.	СЛ С	д
168	<i>Cota monantha</i> (Willd.) Oberpr. & Greuter - роман однокошиковий ЛНУ	2017	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д фарб м і
169	<i>Cota tinctoria</i> (L.) J.Gay - роман фарбувальний с. Старий Почаїв	2004	КД	Баг	нас.	СЛ	д л фарб
170	<i>Cyanus montanus</i> (L.) Hill - волошка гірська Пастушенко Н.Й.	2010	КД	Баг	нас.	СЛ	д
171	<i>Cyanus triumfettii</i> subsp. <i>strictus</i> (Waldst. & Kit.) Dostál (syn. <i>Centaurea stricta</i> Waldst.et Kit.) - волошка стиснута (пряма, тернопільська) Віхорчук С.О.	2011	КД	Баг	нас.	ПС Т	нц
172	<i>Echinops sphaerocephalus</i> L. - головатень круглоголовий Бойко С.А.	2011	КД	Баг	сс.	СЛ	д л м
173	<i>Galatella linosyris</i> (L.) Rchb.f. - грудниця звичайна (кринітарія, солонечник) г. Маслятин	2017	КД	Баг	нас.	СЛ	д м л
174	<i>Galatella villosa</i> (L.) Rchb.f. - грудниця волохата (кринітарія, солонечник) ДП "Дружба", Лозова	2018	КД	Баг	цв.	СЛ ПС	к л
175	<i>Glebionis coronaria</i> (L.) Cass. ex Spach - хризантема увінчана Пастушенко Н.Й., м.Кременець	2017	КД	Одн	цв.	СЛ	д л х т
	Малісевич І., м. Кременець	2021					

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
176	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench. - цмин пісковий місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	СЛ	д л т нц
177	<i>Hieracium maculatum</i> Schrank - нечуйвітер плямистий Онук Л.Л.	2012	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д м
178	<i>Inula ensifolia</i> L. - оман мечолистий ГБЗ	2011	КД	Баг	нас.	СЛ	д
179	<i>Inula helenium</i> L. - оман високий ДСЛР	2001	КД	Баг	нас.	С	д л м і х
180	<i>Leontopodium nivale</i> subsp. <i>alpinum</i> (Cass.) Greuter - білотка альпійська, едельвейс альпійський, шовкова косиця Бойко С.А.	2003	КД	Баг	нас.	С	д нц
	Сергеев В., Ірландія	2020			цв.		
181	<i>Liatris elegans</i> (Walter) Michx. - ліатрис витончений AGB	2016	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д
182	<i>Liatris scariosa</i> (L.) Willd. - ліатрис плівчастий AGB	2018	КД	Баг	вег.	СЛ ПС	д
183	<i>Liatris spicata</i> (L.) Willd. - ліатрис колосковий БДП	2017	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д
184	<i>Petasites hybridus</i> (L.) "G.Gaertn., B.Mey. & Scherb." - кремена гібридна ВЛНК	2006	КД	Баг	цв.	СЛ Т	д л м к
185	<i>Pilosella aurantiaca</i> (L.) F.W.Schultz & Sch.Bip. - нечуйвітер оранжево-червоний місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
186	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill. (syn. <i>Hieracium pilosella</i> L.) - нечуйвітер звичайний (волохатенький) місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л
187	<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.) Scop. - піретрум щитковий, маруна щиткова місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	С НТ	к і нц
188	<i>Senecio umbrosus</i> Waldst. & Kit. - жовтозілля тіньове ПЗМ	2015	КД	Баг	нас.	СЛ	д фарб
189	<i>Symphyotrichum novi-belgii</i> (L.) G.L.Nesom - айстра новобельгійська Пастушенко Н.Й.	2012	КД	Баг	цв.	СЛ МС	д
190	<i>Tanacetum macrophyllum</i> (Waldst. & Kit.) Sch.Bip. - пижмо великолисте СЮН	2001	КД	Баг	сс.	СЛ НТ	д о
191	<i>Tanacetum vulgare</i> L. - пижмо звичайне місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	л е і т
192	<i>Tanacetum vulgare</i> var. <i>crispum</i> DC. - пижмо звичайне ф. розсічене Бойко С.А.	2008	КД	Баг	цв.	СЛ НТ ПС	д л о м т і

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
193	<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg. - крем'яник гарний AGB	2014	КД	Баг	нас.	НТ	д л нц
	Родина Cornaceae						
194	<i>Cornus sanguinea</i> L. - свидина кров'яна місцевий вид	2001	КД	К	нас.	С	д
	Родина Crassulaceae						
195	<i>Rhodiola pachyclados</i> (Aitch. & Hemsl.) H. Ohba - родіола товстогілкова Мотиль І.В.	2012	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д
196	<i>Sedum acre</i> L. - очиток їдкий місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	СЛ С	д л о м
197	<i>Sedum aizoon</i> L. - очиток живучий Баточенко В.М.	2015	КД	Баг	сс.	СЛ Т ПС	д
198	<i>Sedum album</i> L. - очиток білий Бойко С.А.	2002	КД	Баг	вег.	СЛ З ПС	д
199	<i>Sedum album</i> f. <i>purpureum</i> (Pau & Font Quer) Maire - очиток білий ф. пурпурова Бойко С.А.	2003	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д
200	<i>Sedum ewersii</i> Ledeb. - очиток Еверса Віхорчук С.О., НЛТУ	2007	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д
201	<i>Sedum kamtschaticum</i> Fisch. - очиток камчатський СЮН	2001	КД	Баг	сс.	СЛ НТ ПС	д
202	<i>Sedum kamtschaticum</i> Fisch. 'Nana' - очиток камчатський 'Nana' Віхорчук С.О., НЛТУ	2007	КД	Баг	нас.	СЛ НТ ПС	д
203	<i>Sedum maximum</i> subsp. <i>ruprechtii</i> (Jalas) Soó - очитник Рупрехта місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д л
204	<i>Sedum pallidum</i> M. Bieb. - очиток блідий СЮН	2001	КД	Баг	вег.	СЛ НТ ВЛ	д
205	<i>Sedum roseum</i> (L.) Scop. (syn. <i>Rhodiola rosea</i> L.) - родіола рожева експозиції	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л фарб дуб нц
206	<i>Sedum rupestre</i> L. (syn. <i>Sedum reflexum</i> L.) - очиток скельний (відхилений) Бойко С.А.	2002	КД	Баг	нас.	СЛ ПС	д х
207	<i>Sedum sarmentosum</i> Bunge - очиток лозовидний ДСЛР	2015	КД	Баг	цв.	ВЛ Т	д
208	<i>Sedum sexangulare</i> L. - очиток шестирядний г. Воловиця	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 209 *Sedum spurium* M.Bieb. - очиток несправжній
Віхорчук С.О., НЛТУ 2007 КД Баг нас. СЛ ЗС д
ПС
- 210 *Sedum spurium* M.Bieb. 'Nana' - очиток несправжній 'Nana'
Віхорчук С.О., НЛТУ 2007 КД Баг цв. СЛ ПС д
- 211 *Sedum spurium* M. Bieb. 'Tricolor' - очиток несправжній 'Tricolor'
Віхорчук С.О., НЛТУ 2007 КД Баг вег. СЛ ПС д
- 212 *Sedum telephium* L. - очиток звичайний
КНПП 2007 КД Баг нас. СЛ Т д л
- 213 *Sedum telephium* L. (syn. *Sedum telephium* var. *purpureum* (L.) - очиток пурпуровий
КНПП 2007 КД Баг сс. СЛ ПС д
- 214 *Sedum villosum* L. - очиток волосистий
Віхорчук С.О., НЛТУ 2007 КД Баг цв., нас. СЛ д нц
- 215 *Sempervivum arachnoideum* L. - молодило павутинисте
Мотиль І.В. 2010 КД Баг нас. СЛ ПС д о
- 216 *Sempervivum globiferum* L. (syn. *Jovibarba sobolifera* (Sims) Opiz) - молодило пагононосне (борідник паростковий)
Бойко С.А. 2007 КД Баг цв., нас. СЛ д л нц
- 217 *Sempervivum x hybridum* Brügger - молодило гібридне
Мотиль І.В. 2010 КД Баг нас. СЛ ПС д о
- 218 *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. & C.B.Lehm. - молодило руське місцевий вид 2002 КД Баг нас. С д л нц
- 219 *Sempervivum tectorum* L. - молодило покрівельне
Бойко С.А. 2004 КД Баг нас. СЛ ПС д л х
- Родина Cyperaceae**
- 220 *Carex acuta* L. - осока гостра місцевий вид 2004 КД Баг нас. МССЛВЛ д к
- 221 *Carex caryophyllea* Latourr. - осока весняна г. Біла 2011 КД Баг нас. СЛ НТ к
- 222 *Carex digitata* L. - осока пальчата місцевий вид 2004 КД Баг нас. Т д
- 223 *Carex ericetorum* Pollich - осока вереснянкова місцевий вид 2012 КД Баг нас. СЛ Т к
- 224 *Carex hirta* L. - осока шершава місцевий вид 2004 КД Баг нас. СЛ Т л к
- 225 *Carex humilis* Leyss. - осока низька місцевий вид 2008 КД Баг цв. СЛ д нц
- 226 *Carex leporina* L. - осока заяча місцевий вид 2012 КД Баг нас. С д к

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 227 *Carex montana* L. - осока гірська
г. Біла 2011 КД Баг нас. СЛ НТ д
МС
- 228 *Carex pseudocyperus* L. - осока несправжньоосмикавцева
місцевий вид 2004 КД Баг сс. ВЛ Т д л к
- 229 *Carex siderosticha* Hance - осока іржавоплямиста
Баточенко В.М. 2006 КД Баг цв. СЛ Т д
- 230 *Carex spicata* Huds. (syn. *Carex contigua* Horpe) - осока колосиста
(сусідня)
місцевий вид 2004 КД Баг нас. СЛ к
- Родина Dioscoreaceae**
- 231 *Dioscorea caucasica* Lipsky - діоскорей кавказька
Асканія-Нова 2002 КД Л вег. ЗС л нц
- 232 *Dioscorea nipponica* Makino - діоскорей японська
БДП 2007 КД Л цв. Т л нц
- 233 *Dioscorea polystachya* Turcz. (syn. *Dioscorea batatas* Decne.) - діоскорей
багатокистева (батат)
ЛНУ 2015 КД Л нас. НТ д л
- Родина Ericaceae**
- 234 *Orthilia secunda* (L.) House - ортілія однобока
місцевий вид 2001 ПУ Баг цв. НТ нц
- 235 *Vaccinium vitis-idaea* L. (syn. *Rhodococcum vitis-idaea* (L.) Avror.) -
брусниця
Онук Л.Л. 2017 ЕД Нкк вег. ВЛ х л м
- Родина Euphorbiaceae**
- 236 *Euphorbia esula* subsp. *tommasiniana* (Bertol.) Kuzmanov (syn. *Euphorbia*
virgata Waldst. & Kit.) - молочай прутковидний
місцевий вид 2001 КД Баг сс. ЗС ПС б л т о
СЛ
- 237 *Euphorbia illirica* Lam. (syn. *Euphorbia volchynica* Bess.ex Racib.) -
молочай волинський
місцевий вид 2004 КД Баг сс. НТ л о нц
- 238 *Leptopus chinensis* (Bunge) Pojark. (syn. *Leptopus colchicus* (Fisch. &
С.А.Мей. ex Boiss.) Pojark. - лептопус китайський (колхідський)
КНУ 2005 ЕД К цв. СЛ д
- 239 *Mercurialis perennis* L. - переліска багаторічна
місцевий вид 2001 КД Баг цв. СЛ Т л о т
фарб
- 240 *Ricinus communis* L. - рицина звичайна
ВЛНК 2017 КД Одн нас. СЛ л о л о т

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

Родина Fabaceae

- 241 *Anthyllis vulneraria* subsp. *schiwereckii* (DC.) Tzvelev. - заяча конюшина Шиверека
місцевий вид 2004 КД Баг нас. ЗС ПС д
- 242 *Astragalus dasyanthus* Pall. - астрагал шерстистоквітковий ДСЛР 2006 КД Баг нас. СЛ д л нц
- 243 *Chamaecytisus ruthenicus* (Fischer ex Woloszczak) Klásk. - зіновать руська
місцевий вид 2004 КД К нас. СЛ д л т о
- 244 *Glycyrrhiza echinata* L. - солодка щетиниста ДСЛР 2006 КД Баг сс. СЛ л фарб
- 245 *Glycyrrhiza glabra* L. - солодка гола ВЛНК 2011 КД Баг цв. СЛ л х к т м
- 246 *Lathyrus pannonicus* (Jacq.) Garcke - чина паннонська ур. Носівська балка 2017 КД Баг цв. СЛ д к т м
- 247 *Lathyrus vernus* (L.) Bernh. - чина весняна місцевий вид 2001 КД Баг нас. СЛ НТ к м л
- 248 *Lupinus polyphyllus* Lindl. - люпин багатolistий місцевий вид 2004 КД Баг сс. СЛ д
- 249 *Ononis spinosa* subsp. *hircina* (Jacq.) Gams (syn. *Ononis arvensis* L.) - вовчуг польовий
місцевий вид 2004 КД Баг сс. СЛ л фарб
- 250 *Trifolium montanum* A.Gray - конюшина гірська санаторій "Івушка" 2017 КД Баг цв. СЛ к м л
- 251 *Trifolium pannonicum* Jacq. - конюшина паннонська Баточенко В.М. 2006 КД Баг цв. ЗС ПС д к м

Родина Gentianaceae

- 252 *Gentiana cruciata* L. - тирлич хрещатий AGB 2014 КД Баг нас. СЛ Т д

Родина Geraniaceae

- 253 *Geranium macrorrhizum* L. - журавець великокореневищний Бойко С.А. 2005 КД Баг цв. СЛ НТ д л
- 254 *Geranium palustre* L. - журавець болотяний с. Краснолуки 2012 КД Баг цв. СЛ Т д л
- 255 *Geranium phaeum* L.- журавець темний місцевий вид 2004 КД Баг нас. ЗСПСТ д нц
- 256 *Geranium sanguineum* L. - журавець кривавий с. Хотівка 2003 ПУ Баг нас. СЛ Т д л дуб

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

Родина Hypericaceae

- 257 *Hypericum androsaemum* L. - звіробій красильний
Онук Л.Л. 2018 КД Нкк сс. Т д л
- 258 *Hypericum calycinum* L. - звіробій чашечковий
Ганущин В., м. Ужгород 2020 КД Нкк вег. Т д л
- 259 *Hypericum olympicum* L. - звіробій олімпійський
ЛНУ 2012 КД Баг цв. СЛ ПС д
- 260 *Hypericum perforatum* L. - звіробій звичайний
місцевий вид 2001 КД Баг сс. С СЛ л х м т о

Родина Iridaceae

- 261 *Crocus banaticus* J.Gay - шафран банатський
Мельничук О.А. 2005 КД Баг нас. НТ д м нц
- 262 *Crocus flavus* Weston - шафран жовтий
"Сільський вісник" 2020 КД Баг цв. СЛ д
- 263 *Crocus heuffelianus* Herb. - шафран Гейфелів
КНПП 2005 КД Баг нас. С д м нц
- 264 *Iris aphylla* subsp. *hungarica* Hegi - півники угорські
КПБС 2010 КД Баг нас. СЛ д
- 265 *Iris* × *germanica* L. 'Lemon Flare' - півники германські 'Lemon Flare'
Пастушенко Н.Й. 2010 ЕД Баг цв. СЛ НТ д
- 266 *Iris graminea* L. - півники злаколисті
ВЛНК 2010 КД Баг нас. ПС ЗС д
- 267 *Iris humilis* Georgi - півники низенькі
ДСЛР 2015 КД Баг нас. СЛ д
- 268 *Iris sibirica* L. - півники сибірські
ЛНУ 2017 КД Баг нас. СЛ д к фарб нц
- 269 *Iris versicolor* L. - півники різнобарвні
Баточенко В.М., Канада 2019 КД Баг вег. СЛ д о
- 270 *Sisyrinchium angustifolium* Mill. - сізюрінхій вузьколистий
ЛНУ 2017 ЕД Баг. сс. СЛ д
- 271 *Sisyrinchium montanum* Greene - сізюрінхій гірський
г. Дівочі скелі 2002 КД Баг нас. СЛ д

Родина Juncaceae

- 272 *Luzula pilosa* (L.) Willd. - ожика волосиста
місцевий вид 2004 ПУ Баг нас. Т к д л
- 273 *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin - ожика лісова
КБЗ 2010 КД Баг нас. ВЛ НТ д к

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
274	<i>Juncus effusus</i> L. - ситник розлогий місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	ВЛ СЛ	д л
275	<i>Juncus subnodulosus</i> Schrank - ситник вузлуватий Баточенко В.М.	2013	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
Родина Lamiaceae							
276	<i>Ajuga genevensis</i> L. - горлянка женеvська місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	С	д л м
277	<i>Ajuga genevensis</i> L. f. <i>rosea</i> - горлянка женеvська ф. рожева ур. Носівська балка	2017	КД	Баг	цв.	С	д л м
278	<i>Ajuga reptans</i> L. - горлянка повзуча місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	С	д л м
279	<i>Ajuga reptans</i> L. 'Atropurpurea' - горлянка повзуча 'Atropurpurea' Бойко С.А.	2002	ЕД	Баг	цв.	С	д л
280	<i>Caryopteris incana</i> (Thunb. ex Houtt.) Miq. - каріоптеріс сивий ОНУ	2020	КД	К	вег.	СЛ	д
281	<i>Clinopodium nepeta</i> subsp. <i>glandulosum</i> (Req.) (syn. <i>Clinopodium calamintha</i> L.) - каламінта котовникова ВЛНК	2019	КД	Баг	нас.	СЛ Т ПС	д л
282	<i>Clinopodium vulgare</i> L. - пахучка звичайна ПЗМ	2009	КД	Одн	сс.	ЗС ПС	б л е
283	<i>Dracosephalum austriacum</i> L. - змієголовник австрійський г. Дівочі скелі	2003	КД	Баг	нас.	С	д нц
284	<i>Melittis melissophyllum</i> subsp. <i>carpatica</i> (Klokov) P.W.Ball (syn. <i>Melittis sarmatica</i> Klok.) - кадило сарматське місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	С	д е х л м
285	<i>Mentha longifolia</i> (L.) L. - м'ята довголиста місцевий вид	2007	КД	Баг	цв.	СЛ Т	д е л м т аром
286	<i>Mentha spicata</i> L. (syn. <i>Mentha crispa</i> L.) - м'ята кучерява Пастушенко Н.Й.	2007	КД	Баг	цв.	СЛ	д е л м аром х
287	<i>Mentha suaveolens</i> Ehrh. - м'ята духмяна КНУ	2003	КД	Баг	цв.	СЛ	л е
288	<i>Nepeta racemosa</i> Lam. (syn. <i>Nepeta mussini</i> Spreng. ex Henck.) - котяча м'ята гроновидна (Мусіна) ДСЛР	2015	КД	Баг	сс.	СЛ	л х
289	<i>Origanum vulgare</i> L. - материнка звичайна місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	С	л е м х і

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
290	<i>Origanum vulgare</i> subsp. <i>hirtum</i> (Link) Ietsw. (syn. <i>Origanum heracleoticum</i> Benth.) - материнка грецька Чугалінська Н., с. Білокриниця	2020	КД	Баг	цв.	СЛ ПС	х е аром
291	<i>Phlomis tuberosa</i> (L.) Moench - залізник бульбистий Бойко С.А.	2007	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д л х в м
292	<i>Plectranthus</i> sp - плектрантус Чугалінська Н., с. Білокриниця	2020	КД	Баг	вег.	НТ	д л аром х
293	<i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholler - суховершки великоквіткові ПЗМ	2012	КД	Баг	нас.	СЛ	д л
294	<i>Prunella vulgaris</i> L. - суховершки звичайні місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	СЛ	д л к
295	<i>Salvia argentea</i> L. - шавлія срібляста UA	2004	КД	Баг	сс.	СЛ	д
296	<i>Salvia cremenecensis</i> Bess. - шавлія кременецька Ваканци	2011	КД	Баг	цв.	СЛ	д л м нц
297	<i>Salvia dumetorum</i> Andr. ex Besse - шавлія зарослева Ваканци	2011	КД	Баг	сс.	ПС	д л м
298	<i>Salvia nemorosa</i> L. - шавлія дібровна ВЛНК	2014	КД	Баг	сс.	СЛ	д л
299	<i>Salvia nutans</i> L. - шавлія поникла КНУ	2009	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц
300	<i>Salvia officinalis</i> L. - шавлія лікарська ВЛНК	2003	КД	К	нас.	ЗС ПС	д л х м е
301	<i>Salvia pratensis</i> L. - шавлія лучна місцевий вид	2002	КД	Баг	сс.	ЗС ПС	д л м
302	<i>Salvia pratensis</i> L. f. <i>alba</i> - шавлія лучна ф. біла місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л м
303	<i>Salvia tesquicola</i> Klok. & Pobed. - шавлія сухостепова НПП "Подільські Товтри"	2018	КД	Баг	сс.	СЛ ПС	д л
304	<i>Salvia tomentosa</i> Mill. - шавлія великоквіткова ЛНУ	2017	КД	Баг	сс.	СЛ	д
305	<i>Salvia verticillata</i> L. - шавлія кільчаста UA	2017	КД	Баг	сс.	СЛ	д е х м
306	<i>Stachys byzantina</i> K. Koch - чистець візантійський (шерстистий) Бойко С.А.	2002	КД	Баг	сс.	СЛ	д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
307	<i>Stachys macrantha</i> (K. Koch) Stearn (syn. <i>Betonica grandiflora</i> Steph. ex Willd.) - чистець крупноквітковий						
	ВКДР	2012	КД	Баг	нас.	СЛ	д
308	<i>Stachys officinalis</i> (L.) Trevis. (syn. <i>Betonica officinalis</i> L.) - буквиця лікарська						
	місцевий вид	2003	КД	Баг	сс.	СЛ Т	д л е фарб м
309	<i>Teucrium chamaedrys</i> L. - самосил гайовий						
	місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	С	д м л
310	<i>Teucrium hircanicum</i> L. - самосил гірканський						
	Uni DUE	2020	КД	Баг	вег.	СЛ НТ ПС	д
311	<i>Teucrium montanum</i> L. - самосил гірський						
	г. Дівочі скелі	2001	КД	Баг	нас.	С	д
312	<i>Teucrium polium</i> L. - самосил сивий (білоповстистий)						
	ДП "Дружба", Лозова	2018	КД	Баг	цв.	СЛ ПС	д л
313	<i>Thymus × citriodorus</i> (Pers.) Schreb. 'Variegata' - чебрець лимоннопахнучий						
	'Variegata'						
	КНУ	2008	КД	Нкк	цв.	СЛ ПС	д л е аром х
314	<i>Thymus × oblongifolius</i> Opiz (syn. <i>Thymus podolicus</i> Klokov & Desjat.-Shost.) - чебрець подільський						
	Віхорчук С.О.	2007	КД	Нкк	цв.	СЛ	д нц
315	<i>Thymus praecox</i> subsp. <i>britannicus</i> (Ronniger) Holub (syn. <i>Thymus pseudolanuginosus</i> Ronniger) - чебрець арктичний						
	ВКДР	2007	КД	Нкк	цв.	СЛ	д
316	<i>Thymus pulegioides</i> L. - чебрець блошиний						
	місцевий вид	2003	КД	Нкк	вег.	ЗС ПС	л
317	<i>Thymus pulegioides</i> subsp. <i>pannonicus</i> (All.) Kerguélen (syn. <i>Thymus marschallianus</i> Willd.) - чебрець широколистий (Маршаллів)						
	місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	м х л нц
Родина Liliaceae							
318	<i>Erythronium dens-canis</i> L. - еритроній собачий зуб						
	КНУ	2006	КД	Баг	цв.	Т	д нц
319	<i>Fritillaria imperialis</i> L. - рябчик імператорський						
	Скоропляс І.О.	2011	КД	Баг	цв.	СЛ	д
320	<i>Fritillaria montana</i> Horre ex W.D.J.Koch - рябчик гірський						
	Баточенко В.М., с. Сокіл	2015	КД	Баг	нас.	СЛ	д нц

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 321 *Fritillaria ruthenica* Wikst. - рябчик руський
ОНУ 2020 КД Баг вег. СЛ д нц
- 322 *Fritillaria uva-vulpis* Rix - рябчик лисоягідний (асирійський)
Пович О.М. 2015 КД Баг цв. СЛ д нц
- 323 *Lilium martagon* L. - лілія лісова (кучерява)
місцевий вид 2002 КД Баг нас. ЗС ПС л д м нц
- 324 *Lilium monadelphum* M.Bieb. - лілія одностороння
Баточенко В.М. 2006 ЕД Баг цв. СЛ д
- 325 *Tulipa saxatilis* Sieber ex Spreng. - тюльпан скельний
Вербицька Г.А. 2015 КД Баг цв. СЛ д
- 326 *Tulipa suaveolens* Roth (syn. *Tulipa schrenkii* Regel) - тюльпан запашний (Шренка)
ОНУ 2020 КД Баг вег. СЛ д нц
- 327 *Tulipa tarda* Stapf - тюльпан пізній
Баточенко В.М. 2014 КД Баг нас. СЛ д
- Родина Linaceae**
- 328 *Linum* sp - льон
ур. Носівська балка 2018 КД Баг сс. СЛ д
- Родина Malvaceae**
- 329 *Kitaibelia vitifolia* Willd. - китайбелія виноградолиста
ВЛНК 2014 КД Баг сс. СЛ Т д
- 330 *Lavatera thuringiaca* L. - лаватера тюрінгська
місцевий вид 2002 КД Баг нас. С д л к т
- 331 *Malva alcea* L. (syn. *Malva excisa* Rchb.) - калачики заячі (вирізані)
с. Залав'я 2012 КД Баг нас. СЛ д
- Родина Melanthiaceae**
- 332 *Veratrum nigrum* L. - чемериця чорна
г. Касова 2012 КД Баг нас. СЛ НТ д л о
- Родина Oleaceae**
- 333 *Forsythia × intermedia* Zabel - форзиція проміжна
ВД 2002 ЕД К цв. СЛ д
- 334 *Ligustrum vulgare* L. 'Aureum' - бирючина звичайна 'Aureum'
БДП 2007 КД К цв. НТ д
- Родина Onagraceae**
- 335 *Oenothera tetragona* Roth - енотера чотирикутна
ВКДР 2012 КД Баг нас. СЛ ЗС Т МС д
- Родина Orchidaceae**
- 336 *Cypripedium calceolus* L. - зозулині черевички справжні
с. Хотівка 2003 КД Баг нас. С д нц

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

337 *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh. - зозульки травневі (пальчатокорінник травневий)

місцевий вид 2002 ЕД Баг цв. Т нц

338 *Neottia ovata* (L.) Bluff & Fingerh. - зозулині сльози яйцеподібні

КНПП 2005 КД Баг нас. Т д нц

339 *Platanthera bifolia* (L.) Rich. - любка дволиста

с. Хотівка 2013 ЕД Баг цв. Т д л м

Родина Раеоніацеае

340 *Raeonia anomala* L. - півонія незвичайна

Баточенко В. М. 2012 КД Баг вег. СЛ МС д л о ВЛ

341 *Raeonia arietina* G.Anderson - півонія бараняча

Баточенко В. М. 2012 КД Баг вег. СЛ д

342 *Raeonia 'Bolear'* - півонія 'Bolear'

Баточенко В. М. 2012 КД Баг вег. СЛ д

343 *Raeonia daurica* Andrews - півонія кримська

СЮН 2002 КД Баг нас. СЛ д л м нц

344 *Raeonia gybridum* L. 'Pink Hawaiian Coral' - півонія гібридна 'Pink Hawaiian Coral'

Мотиль І.В. 2012 КД Баг вег. С НТ д

345 *Raeonia lactiflora* Pall. - півонія молочноквіткова

Баточенко В.М. 2012 КД Баг цв. СЛ д л

346 *Raeonia officinalis* L. 'Rosea Plena' - півонія лікарська 'Rosea Plena'

Бойко С.А. 2002 КД Баг цв. СЛ д

347 *Raeonia x schelestii* - півонія Шелеста

Баточенко В.М. 2012 КД Баг вег. СЛ д

348 *Raeonia suffruticosa* Andrews - півонія деревовидна

Решняк Г.В., м. Кременець 2014 КД К нас. Т д

349 *Raeonia tenuifolia* L. - півонія тонколиста (воронець)

НБС 2002 КД Баг нас. С д л м нц

Родина Рапаверацеае

350 *Corydalis solida* (L.) Clairv. - ряст щільний

г. Маслятин 2014 КД Баг цв. Т д л м

351 *Dicentra formosa* (Haw.) Walp. - діцентра красива

Шумбарець Ю. 2014 КД Баг цв. Т СЛ д

352 *Glaucium flavum* Grantz - мачок жовтий

ДСЛР 2005 КД Двор нас. СЛ д л нц

353 *Lamprocapnos spectabilis* (L.) Fukuhara - діцентра чудова

Попович О.М. 2014 КД Баг цв. СЛ Т д о

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

354 *Lamprocapnos spectabilis* (L.) Fukuhabara 'Alba' - діцентра чудова 'Alba'

Ковалик Л.А. 2014 КД Баг цв. СЛ Т д о

355 *Papaver rupifragum* Boiss. & Reut.- мак скелеломний

GEISE 2004 КД Баг сс. МС д

356 *Papaver orientale* L. - мак східний

ВКДР 2014 КД Баг нас. СЛ Т д

357 *Pseudofumaria lutea* (L.) Borkh. - ряст жовтий

Чернова Т.А., м. Кременець 2019 КД Баг цв. НТ д

Родина Plantaginaceae

358 *Digitalis grandiflora* Mill. - наперстянка великоцвіта

місцевий вид 2002 КД Двр нас. ЗС ПС д л м

359 *Digitalis lanata* Ehrh. - наперстянка шерстиста

експозиції 2002 КД Баг сс. ЗС ПС д к л о

360 *Digitalis purpurea* L. - наперстянка пурпурова

Горбункова Л.О. 2003 КД Двор сс. Т д л о

361 *Linaria purpurea* (L.) Mill. - льонок пурпуровий

GEISE 2005 КД Баг сс. СЛ ПС д

362 *Plantago sempervirens* Crantz - подорожник вічнозелений

ЛНУ 2015 КД Баг сс. СЛ ПС л д

363 *Veronica austriaca* L. - вероніка австрійська

г. Маслятин 2017 КД Баг цв. СЛ ПС д МС

364 *Veronica gentianoides* Vahl - вероніка тирличева

СДП 2018 КД Баг цв. СЛ д

365 *Veronica longifolia* L. - вероніка довголиста

Бойко С.А. 2005 КД Баг нас. СЛ Т д м л

366 *Veronica longifolia* L. f. *alba* - вероніка довголиста ф. біла

Баточенко В.М. 2015 КД Баг нас. СЛ Т д м л

367 *Veronica prostrata* L. - вероніка лежача

місцевий вид 2007 КД Баг цв. СЛ д

368 *Veronica spicata* L. - вероніка колосиста

г. Воловиця 2014 КД Баг сс. СЛ Т ПС д

369 *Veronica spicata* subsp. *incana* (L.) Walters - вероніка сива

БДП 2007 КД Баг сс. СЛ Т ПС м д к л

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

Родина Plumbaginaceae

- 370 *Armeria alpina* (DC.) Willd. - армерія альпійська
 AGB 2014 КД Баг сс. СЛ ВЛ д
 МС

Родина Poaceae

- 371 *Anthoxanthus odoratum* L. - пахуча трава звичайна
 г. Воловиця 2004 КД Баг нас. Т л аром
- 372 *Arrhenatherum elatius* 'Variegata' - райграс високий 'Variegata'
 Бойко С.А. 2002 КД Баг нас. СЛ д
- 373 *Briza maxima* L. - трясунка велика
 UA 2017 КД Одн сс. Т СЛ д
- 374 *Deschampsia cespitosa* (L.) P.Beauv. - щучник дернистий
 с. Мала Андруга 2002 КД Баг нас. С д к
- 375 *Festuca glauca* Vill. - костриця сиза
 СДП 2018 КД Баг нас. СЛ ТЛ д
 ПС
- 376 *Festuca pallens* Host - костриця бліднувата
 Ваканци 2011 КД Баг нас. СЛ д нц
- 377 *Festuca rubra* L. - костриця червона
 ГНПП 2014 ПУ Баг нас. СЛ ТЛ к
- 378 *Helictotrichon desertorum* (Less.) Pilg. - вівсюнець пустельний
 г. Дівочі скелі 2015 нас Баг сс. СЛ к
- 379 *Holcus mollis* L. - медова трава м'яка
 БДП 2006 КД Баг сс. Т ВЛ б
- 380 *Lagurus ovatus* L. - зайцехвіст яйцеподібний
 Вербицька Г.А. 2014 КД Одн нас. СЛ д
- 381 *Leymus arenarius* (L.) Hochst. - колосняк пісковий
 Бойко С.А. 2002 КД Баг нас. С д
- 382 *Melica transsilvanica* Schur - перлівка трансільванська
 СЮН 2001 КД Баг нас. СЛ д к
- 383 *Molinia caerulea* (L.) Moench - молінія голуба
 с. Мала Андруга 2002 КД Баг нас. С д
- 384 *Pennisetum setaceum* (Forsk) Chivo. - пеннісетум щетинистий
 СЮН 2001 КД Баг нас. СЛ д
- 385 *Poa bulbosa* L. - тонконіг бульбистий
 Баточенко В.М., Броди 2019 КД Баг нас. ПС д к
- 386 *Poa pratensis* L. - тонконіг лучний
 місцевий вид 2003 КД Баг нас. СЛ к
- 387 *Sesleria heufleriana* Schur - сеслерія Хефлера
 Баточенко В.М. 2018 КД Баг нас. СЛ д к

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 388 *Stipa capillata* L. - ковила волосиста
г. Дівочі скелі 2002 КД Баг нас. СЛ д нц
- 389 *Stipa sibirica* (L.) Lam. (syn. *Achnatherum sibiricum* (L.) Keng ex Tzvelev)
- ковила сибірська
НБС 2009 КД Баг нас. СЛ ПС к
- 390 *Stipa lessingiana* Trin. & Rupr. - ковила Лессінга
НПП "Великий луг" 2011 КД Баг нас. СЛ ПС к нц
- 391 *Stipa pennata* L. - ковила пірчаста
ДБС 2006 КД Баг нас. СЛ ПС д л к нц
- 392 *Stipa pulcherrima* K.Koch - ковила найкрасивіша
ур. Носівська балка 2017 КД Баг нас. СЛ д к нц
- 393 *Triticum boeoticum* Boiss. - пшениця дика однозернянка
Uni Bonn 2002 КД Одн нас. ПС к с нц

Родина Polemoniaceae

- 394 *Phlox covillei* E.E. Nelson - флокс Ковилла
СДП 2018 КД Баг цв. СЛ д
- 395 *Phlox subulata* L. - флокс шиловидний
Бойко С.А. 2001 КД Баг цв. СЛ д
- 396 *Polemonium caeruleum* L. - синюха голуба
ДСЛР 2001 КД Баг сс. С д л м к
- 397 *Polemonium caeruleum* L. f. *alba* - синюха голуба ф. біла
КБС 2017 КД Баг цв. С д л м к

Родина Polygalaceae

- 398 *Polygala podolica* DC. - китятки подільські
ур. Носівська балка 2017 КД Баг сс. СЛ д

Родина Polygonaceae

- 399 *Persicaria bistorta* (L.) Samp. (sym. *Bistorta officinalis* Delarbre) - гірчак зміїний
с. Андруга 2003 КД Баг нас. СЛ дуб л м д фарб
- 400 *Polygonum affine* D. Don - гірчак споріднений
ВКДР 2013 КД Баг цв. СЛ ВЛ ЗС д

Родина Primulaceae

- 401 *Androsace sarmentosa* Wall. - переломник гіллястий
Онук Л.Л. 2019 КД Баг цв. СЛ д
- 402 *Lysimachia punctata* L. - вербозілля крапчасте експозиції
2001 КД Баг цв. СЛ ВЛ д л м
- 403 *Primula auricula* L. - первоцвіт вушковий
Пастушенко Н.Й. 2012 КД Баг цв. ТЛ ВЛ д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
404	<i>Primula juliae</i> Kusn. - первоцвіт Юлії ВКДР	2007	КД	Баг	цв.	Т ВЛ	д
405	<i>Primula veris</i> L. - первоцвіт весняний місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ПС ЗС	д л в х м
Родина Ranunculaceae							
406	<i>Aconitum anthora</i> L. (syn. <i>Aconitum eulophum</i> Rchb.) - аконіт куцистий (дібровний) ПЗМ	2013	КД	Баг	вег	СЛ	д л о нц
407	<i>Aconitum besseranum</i> Andr. - аконіт Бессера Глінська С.О.	2009	КД	Баг	нас.	ПС	д л о
408	<i>Aconitum moldavicum</i> Насц. - аконіт молдавський КНПП	2008	КД	Баг	нас.	ПС	д л о
409	<i>Actaea rubra</i> f. <i>neglecta</i> (Gillmann) B.L.Rob. (syn. <i>Actaea alba</i> (L.) Mill.) - воронець білий ЛНУ	2017	КД	Баг	нас.	ВЛ Т МС	д о
410	<i>Actaea simplex</i> (DC.) Wormsk. ex Prantl - клопогін простий Черногуз А.М., с. Погреби	2018	КД	Баг	цв.	Т	д
411	<i>Actaea spicata</i> L. - воронець колосистий місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	Т	д л о
412	<i>Adonis vernalis</i> L. - горицвіт весняний с. Чугалі	2002	КД	Баг	цв.	СЛ	л д нц
413	<i>Adonis volgensis</i> Steven ex DC. - горицвіт волзький ДП «Дружба», Лозова	2018	КД	Баг	цв.	СЛ	нц
414	<i>Anemone narcissiflora</i> L. - вітеринка (анемона) нарцисоквіткова Баточенко В.М., с. Зарваниця	2013	КД	Баг	вег.	СЛ	д нц
415	<i>Anemone pulsatilla</i> L. - сон звичайний г. Макітра	2010	КД	Баг	нас.	СЛ	д л о нц
416	<i>Anemone ranunculoides</i> L. - вітеринка (анемона) жовтецева місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д м л
417	<i>Anemone scabiosa</i> H.Lév. & Vaniot - вітеринка (анемона) японська Мотиль І.В.	2012	КД	Баг	нас.	СЛ	д
418	<i>Anemone sylvestris</i> L. 'Elise Feldmann' - вітеринка (анемона) лісова 'Elise Feldmann' РДК "Осокор"	2017	КД	Баг	цв.	СЛ	д л о
419	<i>Aquilegia flabellata</i> Siebold & Zucc. - орлики віялові Онук Л. Л.	2014	КД	Баг	сс.	СЛ	д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
420	<i>Aquilegia vulgaris</i> L. - орлики звичайні ур. Єврейський цвинтар	2002	КД	Баг	нас.	С	д л
421	<i>Caltha palustris</i> L. - калюжниця болотна місцевий вид	2004	КД	Баг	нас.	ЗС СЛ Т	л о
422	<i>Clematis integrifolia</i> L. - ломиніс цілолистий ДСЛР	2009	КД	Баг	сс.	ЗС СЛ Т	д о нц
423	<i>Clematis recta</i> L. - ломиніс прямий ПЗМ	2013	КД	Баг	сс.	СЛ Т	л о м
424	<i>Heleborus niger</i> L. - чемерник чорний Бойко С.А.	2002		Баг	нас.	Т	л м
425	<i>Helleborus purpurascens</i> Waldst. & Kit. - чемерник червонуватий Штогрин О.М.	2014	КД	Баг	нас.	СЛ Т	л
426	<i>Nigella damascena</i> L. - чорнушка дамаська ВЛНК	2017	КД	Одн	сс.	СЛ	д ол х аром в
427	<i>Pulsatilla grandis</i> Wend. - сон великий Бойко С.А.	2001	КД	Баг	нас.	С	д нц
428	<i>Ranunculus acris</i> L. - жовтець їдкий місцевий вид	2001	КД	Баг	нас.	СЛ	о л д
429	<i>Ranunculus cassubicus</i> L. - жовтець кашубський місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д
430	<i>Thalictrum aquilegiifolium</i> L. - рутвиця орликолиста Урочище "Олексюки"	2006	КД	Баг	вег.	ЗС	д м о л
431	<i>Thalictrum foetidum</i> L. - рутвиця смердюча ДСЛР	2009	КД	Баг	нас.	СЛ	д о нц
432	<i>Thalictrum minus</i> L. - рутвиця мала місцевий вид	2002	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л о
433	<i>Thalictrum minus</i> L. (syn. <i>Thalictrum flexuosum</i> Bernh.) - рутвиця звивиста ДСЛР	2006	КД	Баг	нас.	СЛ	д л о
434	<i>Thalictrum simplex</i> L. - рутвиця проста Куриліха	2014	КД	Баг	нас.	Т	л к о
Родина Rosaceae							
435	<i>Alchemilla incisa</i> Buser (syn. <i>Alchemilla gracilis</i> Buser - приворотень надрізаний (стрункий) місцевий вид	2003	КД	Баг	нас.	ЗС ПС	д л к

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 436 *Aruncus dioicus* (Walter) Fernald (syn. *Aruncus vulgaris* Raf.) - таволжник дводомний
AGB 2014 КД Баг нас. Т д нц
- 437 *Cerasus tomentosa* (Thunb.) Wall. ex T.T. Yu & C.L. Li - вишня повстиста
Віхорчук С.О. 2010 ЕД К нас. СЛ д х
- 438 *Cotoneaster melanocarpus* Fisch. ex A.Blytt - кизильник чорноплідний
ПЗМ 2011 КД К нас. С х д нц
- 439 *Dryas octopetala* L. - дріада восьмипелюсткова
GBAR 2002 КД Нкк цв. С д нц
- 440 *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim. - гадючник в'язолистий
с. Андруга 2004 КД Баг нас. Т ВЛ д л дуб фарб
- 441 *Filipendula vulgaris* Moench - гадючник звичайний
місцевий вид 2003 КД Баг сс. ПТ ЗС д л м х
ПС дуб фарб
- 442 *Fragaria moschata* (Duchesne) Duchesne - суниці високі (мускусні)
місцевий вид 2013 КД Баг цв. СЛ Т д к л х т
- 443 *Fragaria moschata* Duchesne ex Weston 'Lipstick' - суниці високі (мускусні) 'Lipstick'
Онук Л.Л. 2018 КД Баг нас. СЛ Т д к л т х
- 444 *Fragaria viridis* Weston - суниці зелені (полуниці)
г. Дівочі скелі 2002 КД Баг нас. СЛ Т х л
- 445 *Geum quellyon* Sweet - гравілат чилійський (червоноквітковий)
Онук Л.Л. 2018 КД Баг цв. СЛ Т д
- 446 *Geum rivale* L.- гравілат річковий
с. Бережці 2003 КД Баг сс. Т ВЛ к л
- 447 *Geum urbanum* L. - гравілат міський
місцевий вид 2003 КД Баг сс. СЗС ПС л к
- 448 *Potentilla alba* L. - перстач білий
Ваканци 2003 КД Баг цв. СЛ д л нц
- 449 *Potentilla argentea* L. - перстач сріблястий
місцевий вид 2001 КД Баг сс. С л
- 450 *Potentilla glabra* var. *mandshurica* (Maxim.) Hand.-Mazz. - перстач манджурський (курильський чай)
СЮН 2001 ЕД К нас. ПС д
- 451 *Potentilla nepalensis* Hook. - перстач непальський
ЛНУ 2017 КД Баг сс. С д
- 452 *Potentilla recta* var. *semilaciniosa* Borb s - перстач напіврозсічений
місцевий вид 2002 КД Баг сс. СЛ д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

- 453 *Prunus pumila* var. *besseyi* - карликова слива (слива Бессея, вишня Бессея)
с. Балівка 2017 КД К цв. С х
- 454 *Prunus tenella* Batsch. - мигдаль степовий (низький, карликовий)
Онук Л.Л. 2020 КД К цв. СЛ д л о х нц
- 455 *Rosa gallica* L. (syn. *Rosa czackiana* Besser.) - шипшина Чацького
ГБЗ 2018 КД К нас. СЛ д л нц
- 456 *Rubus saxatilis* L. - костяниця
Урочище "Олексюки" 2013 КД К цв. НТ В д л х м нц
- 457 *Sanguisorba officinalis* L. - родовик лікарський
місцевий вид 2004 КД Баг нас. СЛ ВЛ к і л м
- 458 *Spiraea tomentosa* L. - таволга (спірея) повстяна
БДП 2007 КД К цв. СЛ д
- 459 *Spiraea chamaedryfolia* L. - таволга (спірея) самосилолиста
ВД 2010 КД К цв. СЛ д
- Родина Rubiaceae**
- 460 *Asperula cynanchica* L. - маренка рожева
місцевий вид 2003 КД Баг цв. СЛ ПС л аром
- 461 *Cephalanthus occidentalis* L. - цефалантус західний
Баточенко В.М., Онтаріо 2019 КД К вег. ВЛ б фарб л
- 462 *Galium mollugo* L. (syn. *Galium besseri* Klok.) - підмаренник м'який (Бессера)
г. Дівочі скелі 2003 КД Баг нас. ЗС ПС б фарб л
- Родина Rutaceae**
- 463 *Dictamnus albus* L. - ясенець білий
ПЗМ 2001 КД Баг нас. ЗС ПС д о л
- 464 *Dictamnus albus* L. f. *alba* - ясенець білий ф. біла
ДСЛРБ 2007 КД Баг нас. ЗС ПС д о л
- Родина Saururaceae**
- 465 *Houttuynia cordata* Thunb. 'Chameleon' - хауттуйнія серцеподібна 'Chameleon'
Гаськевич О. 2014 ЕД Баг цв. ВЛ СЛ Т х д б
- Родина Saxifragaceae**
- 466 *Astilbe* × *arendsii* Arends - астильба Арендса
ВКДР 2014 КД Баг нас. НТ ВЛ д
- 467 *Saxifraga paniculata* Mill. - ломикамінь волотистий
Бойко С.А. 2002 КД Баг нас. СЛ д

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

Родина Scrophulariaceae

468 *Verbascum phoeniceum* L. - дивина фіолетова

Uni DUE 2020 КД Баг цв. СЛ Т д

Родина Solanaceae

469 *Atropa bella-donna* L. - беладонна звичайна

ДСЛР 2009 КД Баг нас. СЛ л о нц

470 *Hyoscyamus niger* L. - блекота чорна

с. Краснолуки 2012 КД Двор вег. СЛ ЗС о

471 *Scopolia carniolica* Jacq. - скополія карніолійська

ДСЛР 2010 КД Баг цв. СЛ л д

Родина Staphyleaceae

472 *Staphylea pinnata* L. - клокичка периста

Вовчок М.С. 2002 КД К нас. ЗС ПС д л ол нц

Родина Thymelaeaceae

473 *Daphne sneorum* L. - вовчі ягоди пахучі (боровик, вовче лико)

г. Макітра 2010 КД К цв. ЗС ПС д л м нц

474 *Daphne mezereum* L. - вовчі ягоди звичайні (боровик, вовче лико)

місцевий вид 2002 КД К нас. ЗС ПС д л о нц

Родина Tofieldiaceae

475 *Tofieldia calyculata* (L.) Wahlenb. - трав'янка (тофільдія) чашечкова

Баточенко В.М. 2013 КД Баг нас. ЗС ПС д нц

Родина Urticaceae

476 *Parietaria officinalis* L. - настінниця лікарська

м. Кременець 2007 КД Баг нас. ЗС ПС л нц

Родина Verbenaceae

477 *Phyla scaberrima* (Juss. ex Pers.) Moldenke (syn. *Lippia dulcis* Trevir.) - ліпія солодка

Чугалінська Н.,
с. Білокриниця 2020 КД Баг цв. СЛ ТЛ х л в

Родина Violaceae

478 *Viola collina* Besser - фіалка пагорбкова

ур. Носівська балка 2017 КД Баг вег. Т д

479 *Viola hirta* L. - фіалка опушена (шершава)

г. Макітра 2011 КД Баг нас. СЛ Т д м л

480 *Viola mirabilis* L. - фіалка дивна

місцевий вид 2005 КД Баг нас. ЗС ПС д л

481 *Viola odorata* L. - фіалка запашна

місцевий вид 2001 КД Баг нас. СЛ д л м

№ з/п	Назва виду, походження зразка	Рік початку інтродукції	Місце зростання	Життєва форма	Стадія онтогенезу	Екологічні особливості	Господарське значення
-------	-------------------------------	-------------------------	-----------------	---------------	-------------------	------------------------	-----------------------

482 *Viola reichenbachiana* Jord. ex Boreau (syn. *Viola sylvestris* Lam.) - фіалка Рейхенбаха (лісова)

Урочище "Олексюки" 2003 КД Баг нас. МС ТЛ д л х

483 *Viola sororia* Willd. - фіалка метеликовидна

Попович О.М. 2014 КД Баг сс. СЛ Т д

484 *Viola sororia* Willd. 'Freckles' - фіалка метеликовидна 'Freckles'

Черногуз А.М. 2019 КД Баг цв. СЛ Т д

485 *Viola sororia* Willd. 'Rubra' - фіалка метеликовидна 'Rubra'

Хохлачова Т.М., м. Кременець 2018 КД Баг сс. СЛ Т д

486 *Viola suavis* M.Bieb. - фіалка приємна

КБЗ 2010 КД Баг нас. Т д л

Родина Vitaceae

487 *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold & Zucc.) Planch. f. *veitchii* - дикий виноград тригострокінцевий ф. Віча

ОНУ 2020 КД Л вег. СЛ ВЛ д л

Родина Xanthorrhoeaceae

488 *Asphodeline lutea* (L.) Rchb. - асфоделіна жовта (золотень жовтий)

СЮН 2002 КД Баг нас. С д х м нц

489 *Asphodelus ramosus* L. - асфодель гіллястий

Ліснічук А.М., с. Нанікове 2009 КД Баг сс. СЛ Т д л

490 *Eremurus olgae* Regel - еремур Ольги

ОНУ 2020 КД Баг вег. СЛ д т

491 *Eremurus spectabilis* M. Bieb. - еремур показний (гарний)

ДСЛР 2009 КД Баг нас. СЛ д х нц

492 *Eremurus stenophyllus* (Boiss. & Buhse) Baker. - еремур вузьколистий

ДСЛР 2009 КД Баг вег. СЛ д х нц

493 *Hemerocallis fulva* (L.) L. - лілійник рудуватий

Скоропляс І.О. 2011 КД Баг цв. СЛ д х л

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

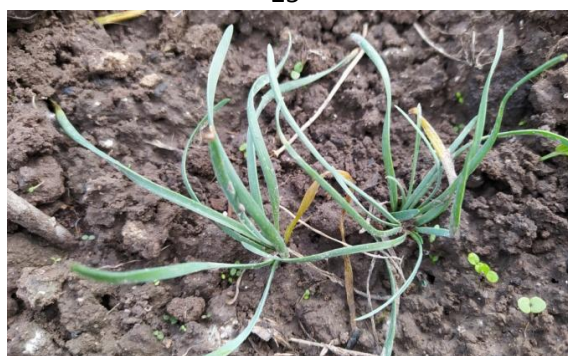
24

25

26

27

28

29

30

31

32

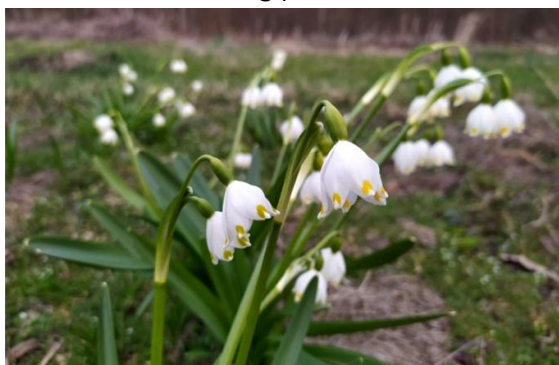
33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

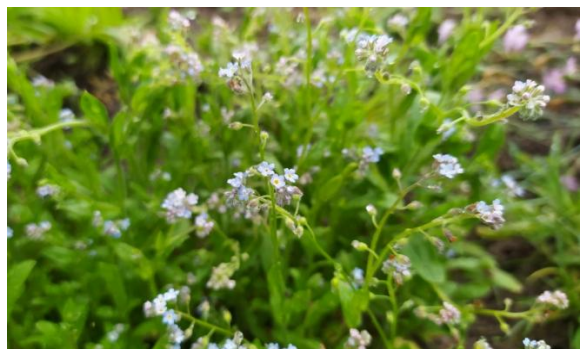
85

86

87

88

89

90

91

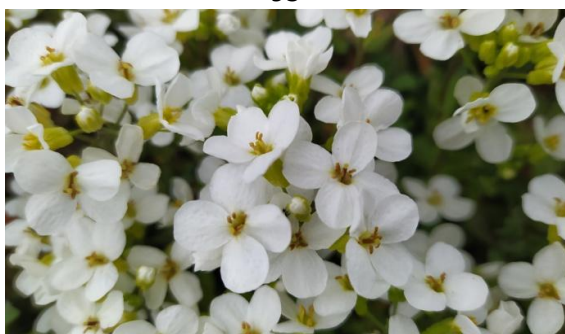
92

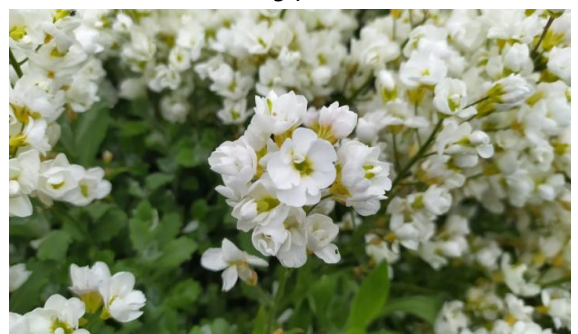
93

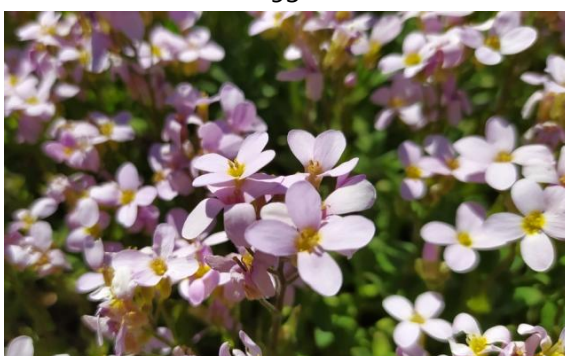
94

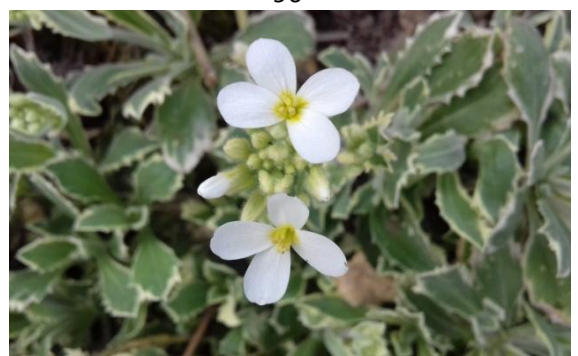
95

96

97

98

99

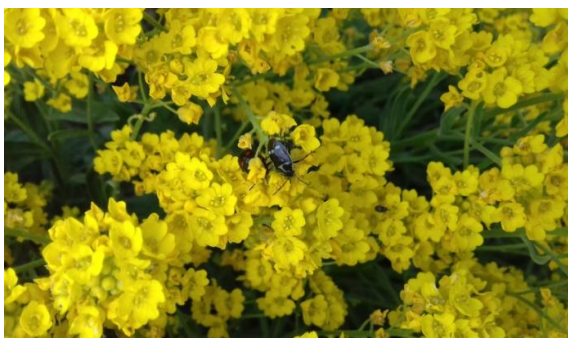
100

101

102

103

104

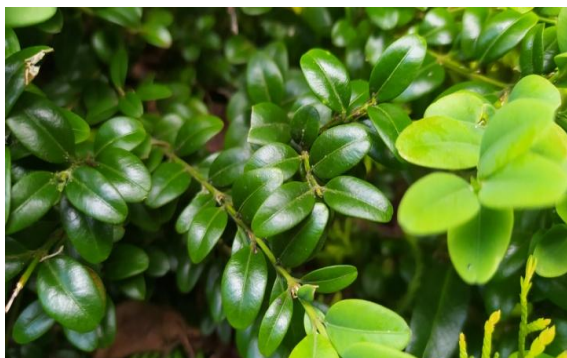
105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

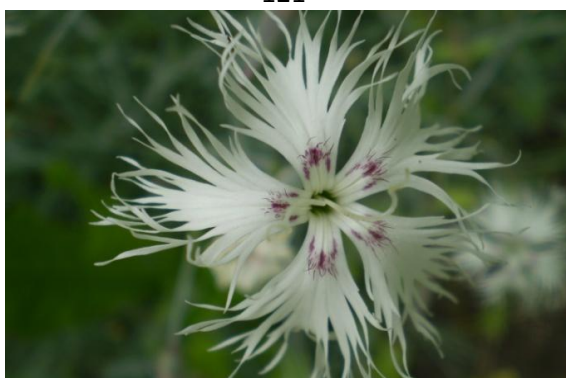
120

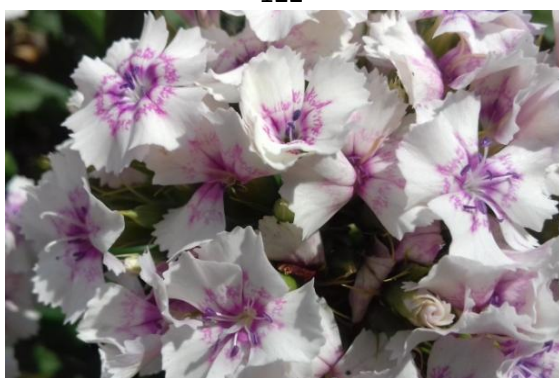
121

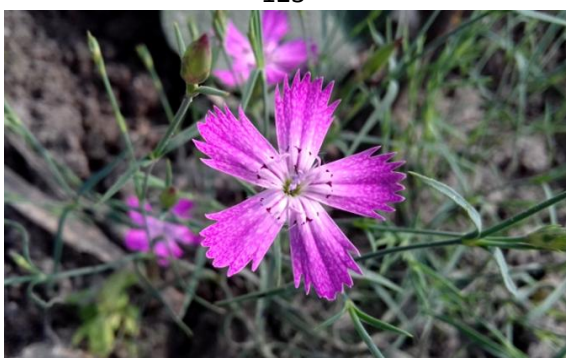
122

123

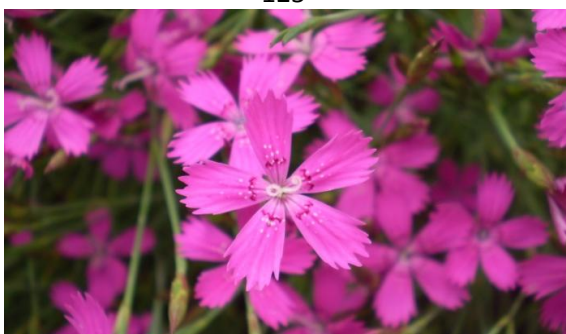
124

125

126

127

128

129

130

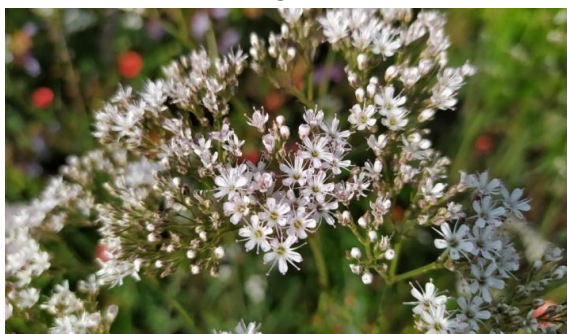
131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

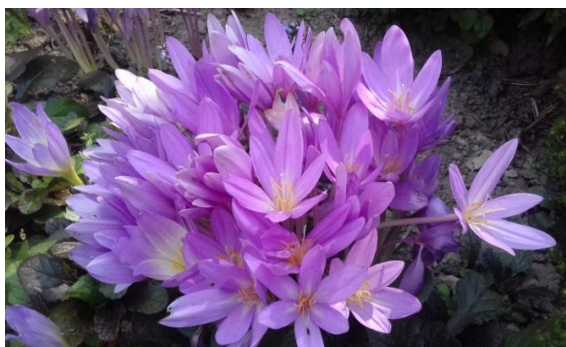
143

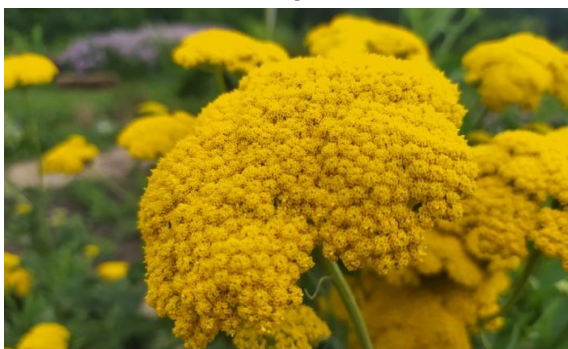
144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

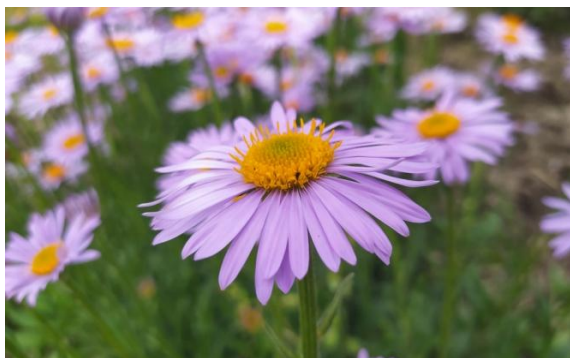
156

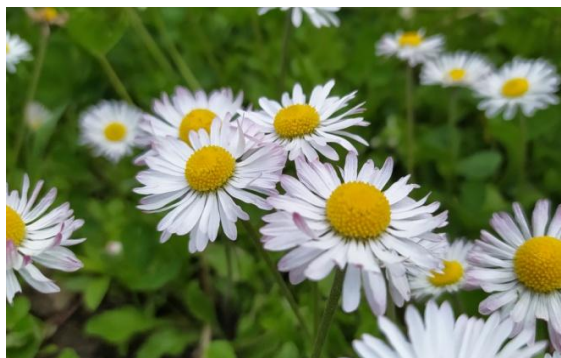
157

158

159

160

161

162

163

164

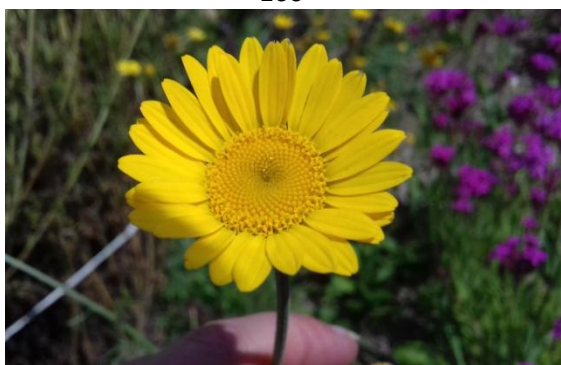
165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

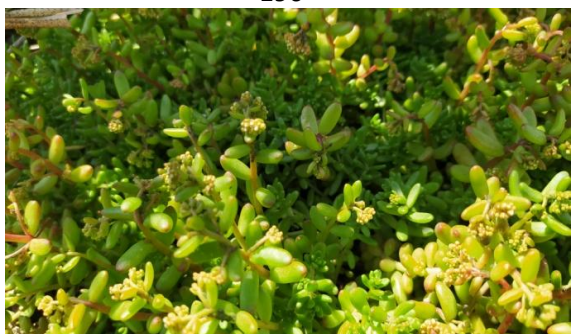
195

196

197

198

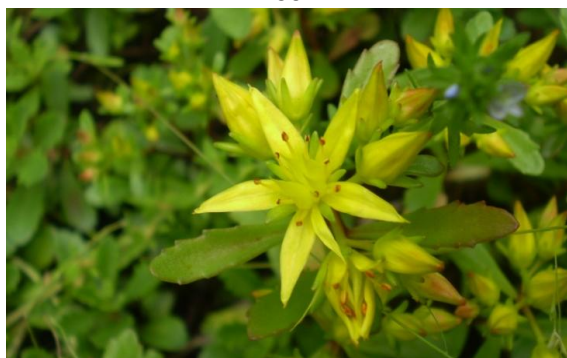
199

200

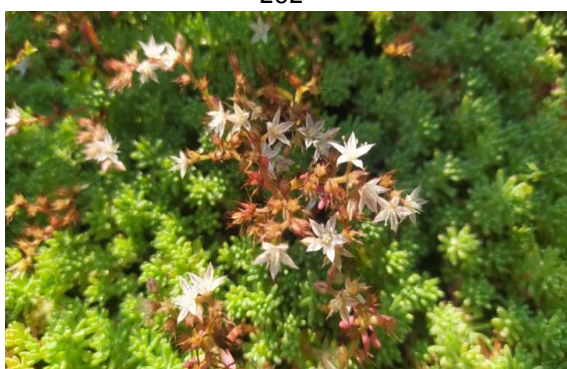
201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

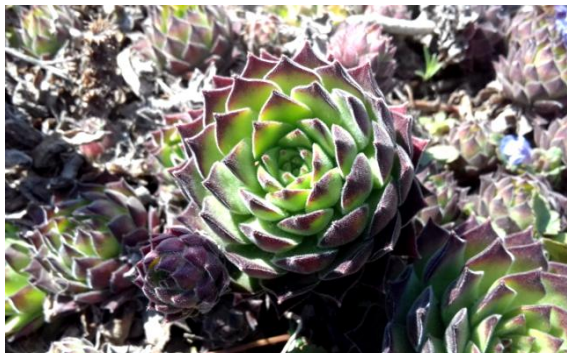
215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

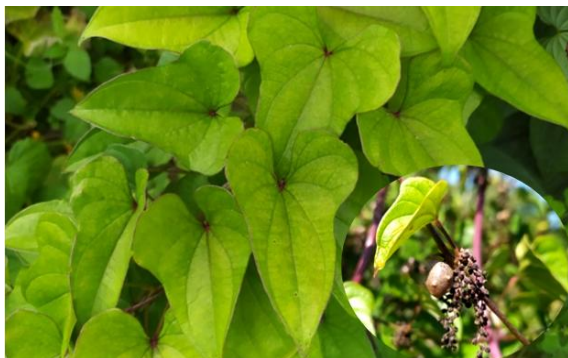
230

231

232

233

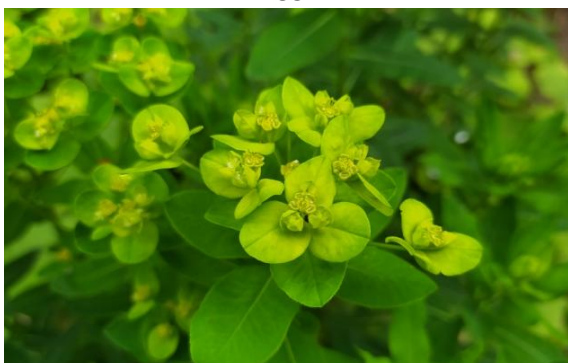
234

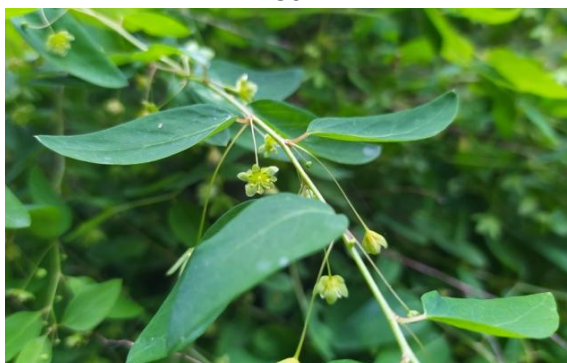
235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

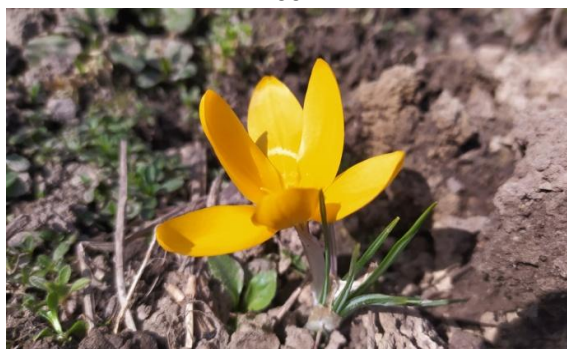
259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

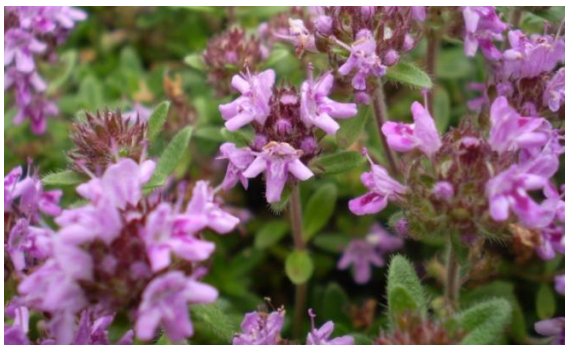
312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

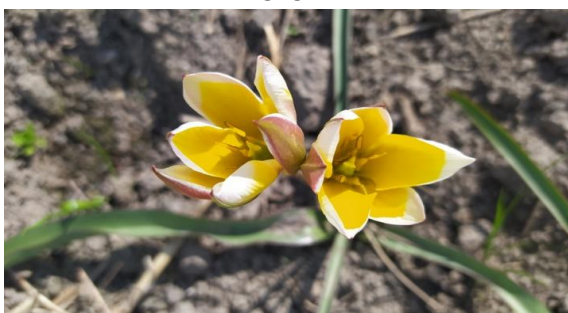
324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

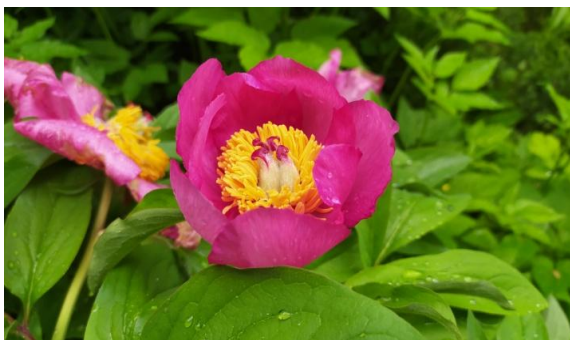
340

341

342

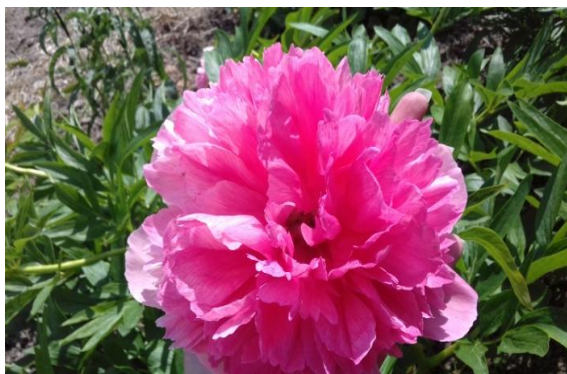
343

344

345

346

347

348

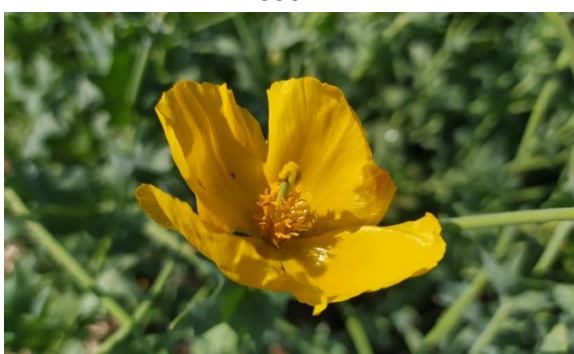
349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

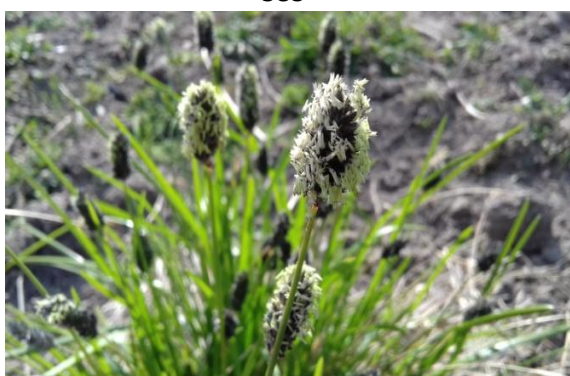
384

385

386

387

388

389

390

391

392

393

394

395

396

397

398

399

400

401

402

403

404

405

406

407

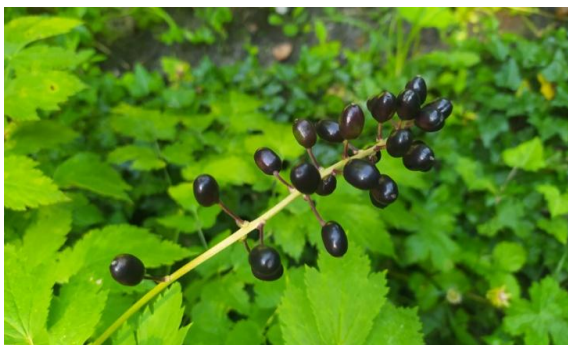
408

409

410

411

412

413

414

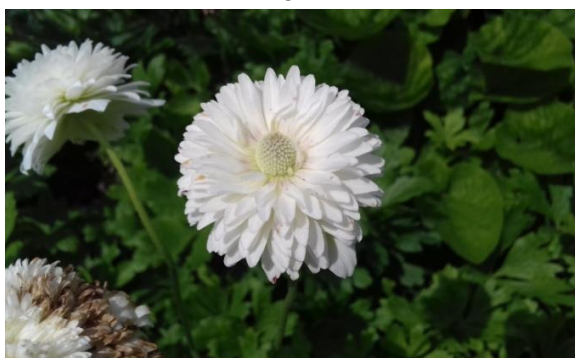
415

416

417

418

419

420

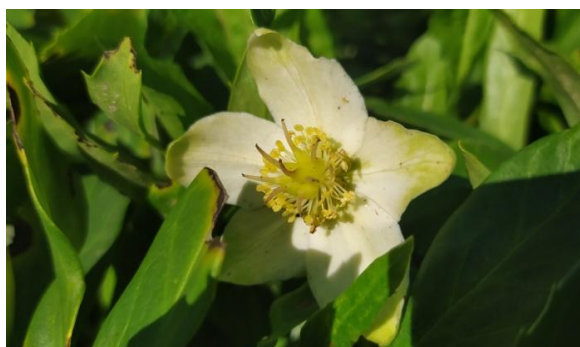
421

422

423

424

425

426

427

428

429

430

431

432

433

434

435

436

437

438

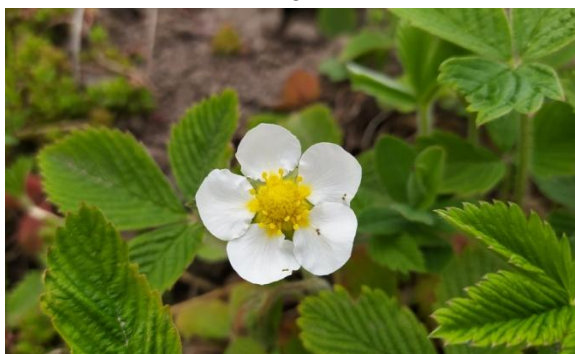
439

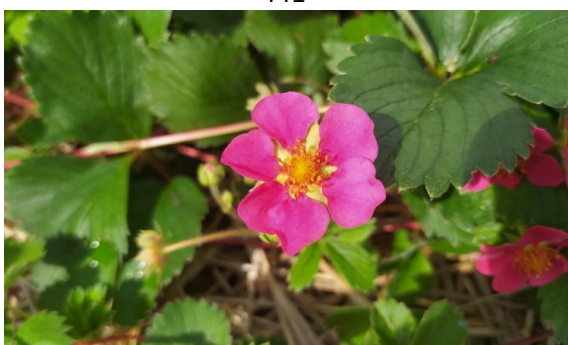
440

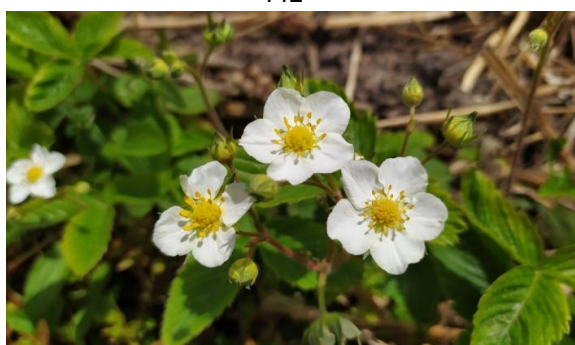
441

442

443

444

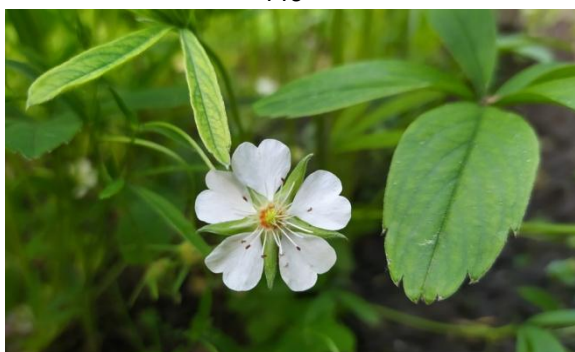
445

446

447

448

449

450

451

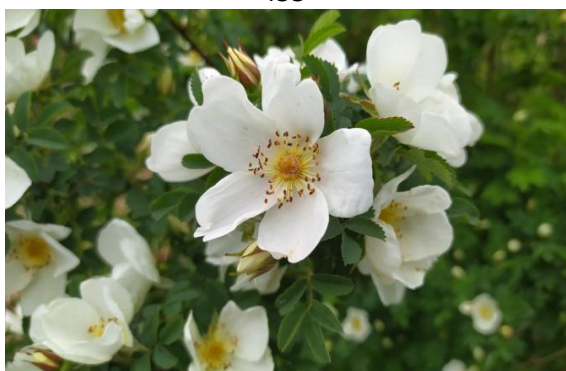
452

453

454

455

456

457

458

459

460

461

462

463

464

465

466

467

468

469

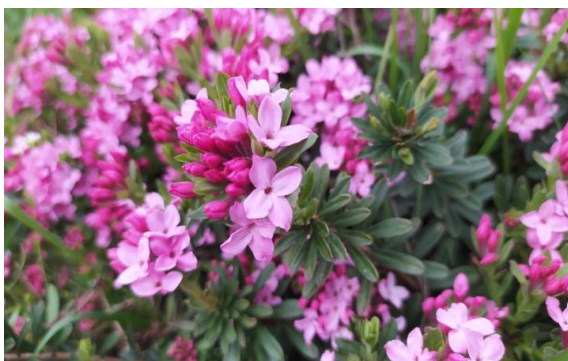
470

471

472

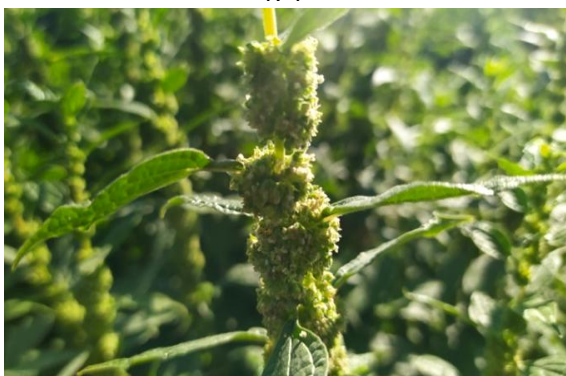
473

474

475

476

477

478

479

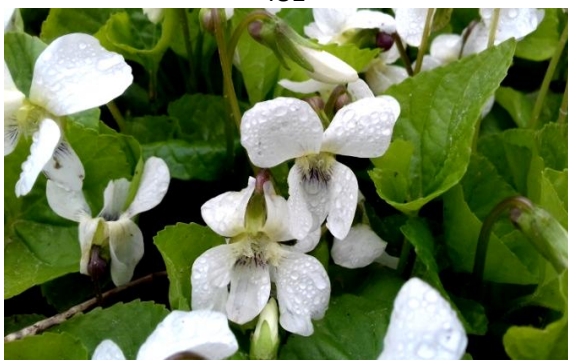
480

481

482

483

484

485

486

487

488

489

490

491

492

493

ЛІТЕРАТУРА

1. Вербицька Г. А. Екологічний аналіз однодольних видів рослин колекційного фонду відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду// Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (сmt Путила, Чернівецька обл., 24–25 квітня 2015 р.). Чернівці, 2015. С. 86–87.
2. Вербицька Г. А. Інтродукційні дослідження колекції однодольних рослин за 2014–2015 рр. Кременецького ботанічного саду// Актуальні питання сучасної аграрної науки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19–20 листопада 2014 р. Київ, 2014. С. 136–137.
3. Вербицька Г. А. Оцінка перспективності інтродукції та використання деяких видів роду *Carex* L. в озелененні// Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природних територій: матеріали наукової конференції (сmt Шацьк, 8–11 вересня 2016 р.). Львів, 2016. С. 124.
4. Глущенко Л. А., Онук Л. Л. Інтродукція *Daphne sneorum* L. один із шляхів збереження і активного господарського використання рідкісного виду// Лікарське рослинництво: від досвіду минулого до новітніх технологій: матеріали третьої Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Полтава, 15–16 травня 2014 р. Полтава, 2014. С. 20–21.
5. Дем'янова І., Мельничук П., Чернихівський Г. Кременецький район// Тернопільський енциклопедичний словник. Тернопіль, 2005. Т. 2. С. 228–230.
6. Екологічний атлас України. Київ, 2009. 104 с.
7. Євсікова С. С., Віхорчук С. О., Василюк О. О. Фенологічний розвиток деяких представників родини *Orchidaceae* в Кременецькому районі// Інтродукція, селекція та захист рослин: матеріали Міжнародної

- наукової конференції (м. Донецьк, 6–8 жовтня 2009 р.). Донецьк, 2009. С. 263–267.
8. Колопенюк М. Агрокліматичне районування// Тернопільський енциклопедичний словник. Тернопіль, 2004. Т. 3. С. 24–27.
 9. Конвенція про охорону біологічного різноманіття від 1992 року (укр/рос) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_030#Text (Дата звернення: 26.04.2021).
 10. Кременецький ботанічний сад. Каталог рослин / Природно-заповідні території України. Рослинний світ; відп. ред. В.А. Соломаха. Київ, 2007. Вип. 8. 159 с.
 11. Ліснічук А. М. Збереження рослин *in situ* та *ex situ* у Кременецькому ботанічному саду// Матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства (м. Київ, 25–26 квітня 2017 р.). Київ, 2017. С. 130.
 12. Ліснічук А. М. Колекційний фонд Кременецького ботанічного саду// Різноманіття фітобіоти: Шляхи відновлення, збагачення і збереження. Історія та сучасні проблеми: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 200-річчю заснування Кременецького ботанічного саду (Кременець, 18–23 червня 2007 р.). Тернопіль, 2007. С. 11.
 13. Ліснічук А. М., Онук Л. Л., Чубата Т. В. Інтродукційні дослідження рідкісних видів рослин у Кременецькому ботанічному саду// Інтродукція рослин. 2015. №3. С. 3–10.
 14. Ліснічук А. М., Чубата Т. В. Збереження рідкісних видів флори Українських Карпат у колекціях Кременецького ботанічного саду// Природоохоронні, історико-культурні та екоосвітні аспекти збалансованого розвитку Українських Карпат: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 15-ій річниці НПП «Гуцульщина» (м. Косів, Івано-Франківська обл., 8–9 червня 2017 року). Косів, 2017. С. 94–100.

15. Ліснічук А. М., Чубата Т. В. Судинні рослини флори України, занесені до Європейського червоного списку, у колекції Кременецького ботанічного саду// Рідкісні рослини і гриби України та прилеглих територій: реалізація природоохоронних стратегій: матеріали IV Міжнародної конференції (Київ, 16–20 травня 2016 р.). Київ, 2016. С. 211–214.
16. Онук Л. Л., Чубата Т. В. Еколого-біологічні особливості *Astragalus dasyanthus* Pall. в умовах Кременецького ботанічного саду// Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (Березоточа, 5–6 червня 2014 р.). Лубни, 2014. С.67–69.
17. Онук Л. Л., Чубата Т. В. Колекція видів природної флори класу *Magnoliopsida* Кременецького ботанічного саду// Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава, 2010. С. 109–111.
18. Онук Л. Л., Чубата Т. В., Скоропляс І. О. Формування колекційного фонду рослин природної флори у ботанічному саду м. Кременця// Бессерівські природознавчі студії: зб. матеріалів всеукр. наук. конф., м. Кременець, 1–3 жовтня 2014 р. Кременець, 2014. С.127–128.
19. Онук Л. Л., Чубата Т. В. Перспективи реінтродукції рідкісних видів рослин Кременецьких гір// Лікарські рослини: традиції та перспективи досліджень: матеріали III Міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю дослідної станції лікарських рослин (Березоточа, 14–15 липня 2016 р.). Київ, 2016. С. 69–71.
20. Определитель высших растений Украины/ отв. ред. Ю.Н. Прокудин. Київ: Фитосоциоцентр, 1999. 548 с.
21. Петрук Ю. В. Еколого-фітоценотична характеристика видів природної флори колекційного фонду Кременецького ботанічного саду// Інтродукція та збереження рослинного різноманіття у ботанічних садах Східної Європи: матеріали міжнародної науково-практичної

- конференції, присвячена 180-річчю створення ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна, м. Київ, 22–24 травня 2019 р. Київ, 2019. С. 61–63.
22. Петрук Ю. В. Збереження рослин природної флори у Кременецькому ботанічному саду// Біорізноманіття України в контексті сучасних природних умов середовища: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Тернопіль, 4–5 червня 2020 р.). Тернопіль, 2020. С. 146–148.
23. Петрук Ю. В. Організація інтродукційних досліджень відділу фітосозології Кременецького ботанічного саду// Досвід та перспективи розвитку об'єктів природно-заповідного фонду Хмельниччини, до 5-ї річниці Національного природного парку «Мале Полісся»: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Славута, 23–25 травня 2018 р.). Славута, 2018. С. 154–156.
24. Петрук Ю. В. Представництво родини *Crassulaceae* DC. у колекції видів природної флори Кременецького ботанічного саду// Актуальні проблеми ботаніки та екології: матеріали Міжнародної конференції молодих учених (м. Луцьк, 5–10 вересня 2017 р.). Луцьк, 2017. С. 105.
25. Скоропляс І. О. Представники роду *Liliopsida* у колекції КБС// Бессерівські природознавчі студії: зб. матеріалів Всеукр. наук. конф., м. Кременець, 1–3 жовтня 2014 р. Кременець, 2014. С. 142–143.
26. Скоропляс І. О., Іваницький Р. С. Інтродукція *Carlina cirsioides* Klokov у Кременецькому ботсаду// Наукові засади природоохоронного менеджменту екосистем Каньйонового Придністров'я: матеріали першої Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої сторіччю ботанічних досліджень у регіоні (м. Заліщики, 11–12 вересня 2014 р.). Львів, 2014. С. 100–105.
27. Скоропляс І. О., Іваницький Р. С. Рідкісні види роду *Carlina* L. у колекції Кременецького ботанічного саду// Інтродукція, збереження та

- моніторинг рослинного різноманіття: матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 175-річчю ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна Київського національного університету ім. Тараса Шевченка (20–24 травня, 2014 р.). Київ, 2014. С. 152–153.
28. Скоропляс О. І., Віхорчук С. О., Онук Л. Л., Чубата Т. В. Представники роду *Carlina* в колекції Кременецького ботанічного саду// Актуальні проблеми дослідження довкілля: IV Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю для молодих вчених (Суми, 19–21 травня 2011 р.). Суми, 2011. С. 154–158.
29. Стойко С. М. Основи фітосозології та її завдання у збереженні фітогенофонду і фітоценофонду// Український ботанічний журнал. 2011. Т. 68, № 3. С. 331–351.
30. Чубата Т. В. Збереження та інтродукція *Euphorbia volhynica* Besser ex Rasib у Кременецькому ботанічному саду// Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвячена 5-річчю заснування Хорольського ботанічного саду, (м. Хорол, 4 жовтня 2018 р.). Полтава, 2018. С. 113–115.
31. Чубата Т. В. Інтродукція *Dianthus pseudoserotinus* Blocki в Кременецькому ботанічному саду// Актуальні проблеми збереження біологічного різноманіття та перспективи розвитку природно-заповідного фонду: матеріали наук.-практ. семінару, присвяченого святкуванню Дня науки (Кременець, 17 травня 2019 р.). Кременець, 2019. С. 129–131.
32. Чубата Т. В. Колекція видів природної флори класу *Magnoliopsida* Кременецького ботанічного саду// Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава, 2010. С. 109–111.

33. Чубата Т. В., Бойко С. А., Віхорчук С. О., Кричківська В. Р. Колекція природних та рідкісних видів рослин Кременецького ботанічного саду// Старовинні парки і ботанічні сади наукові центри збереження біорізноманіття та охорона історико-культурної спадщини: матер. Міжнар. наук. конф., присвяч. 210-річчю «Софіївки» (Умань, 25–28 вересня 2006 р.). Київ, 2006. С. 296–301.
34. Чубата Т. В., Онук Л. Л. Інтродукція та збереження рідкісних видів рослин *ex situ* в Кременецькому ботанічному саду// Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин: матеріали Міжнародної конференції (Київ, 11–15 жовтня 2010 р.). м. Київ, 2010. С. 313–315.
35. Чубата Т. В., Онук Л. Л. Колекція та спроби інтродукції рідкісних рослин Кременецького ботанічного саду// Інтродукція, селекція та захист рослин: матер. Міжнар. наук. конф. (м. Донецьк, 6–8 жовтня 2009 р.). Донецьк, 2009. С. 387–391.
36. Чубата Т., Чубатий В., Савицька О. Інтродукція рідкісних представників родини *Alliaceae* в Кременецькому ботанічному саду// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Біологічні науки. 2020. 1 (389). С. 5–9.
37. Чубата Т. В. Збереження та інтродукція рідкісних видів у Кременецькому ботанічному саду// Науковий вісник НЛТУ України. 2018. Т. 28, №2. С. 68–71.
38. World Flora Online. URL: <http://www.worldfloraonline.org/> (Дата звернення: 20.04.2021).

ЗМІСТ

ВСТУП	3
СТРУКТУРА ВІДДІЛУ	8
НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ	10
ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНІ ТА ПОГОДНІ УМОВИ ТЕРИТОРІЇ	14
ФОРМУВАННЯ КОЛЕКЦІЙНИХ ФОНДІВ	18
УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ТА СИМВОЛИ	26
АНОТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ВИДІВ РОСЛИН	31
ЛІТЕРАТУРА	113

*Каталог рослин є підсумком 20-ти річної роботи
працівників відділу фітосозології
Кременецького ботанічного саду
з формування, догляду, аналізу
колекційного фонду видів рослин природної флори.*

**КРЕМЕНЕЦЬКИЙ БОТАНІЧНИЙ САД
ВІДДІЛ ФІТОСОЗОЛОГІЇ**

Вул. Ботанічна, 5, м. Кременець, Тернопільська обл.

E-mail: kbs1@ukr.net

